

Në gjurmët e parave të Covid-19

RASTI I SHQIPËRISË

RAPORT

RAPORTI U PËRGATIT NGA:

Autor: Eduart Gjokutaj, Ekspert i çështjeve fiskale

KOORDINOI PUNËN PËR MBLEDHJEN E TË DHËNAVE NGA SPITALET RAJONALE

Denisa Canameti (Celami)

Autorët e prodhuan këtë raport për Fondacionin Westminster për Demokraci. Pikëpamjet dhe mendimet e shprehura në këtë raport janë ato të autorëve dhe nuk pasqyrojnë ato të Qeverisë së Mbretërisë së Bashkuar ose Fondacionit Westminster për Demokraci.

Në gjurmët e parave të Covid-19

RASTI I SHQIPËRISË

2020

Termet dhe përkufizimet

COVID - 19	Sëmundja koronavirus 2019 (COVID-19) është një sëmundje infektive e shkaktuar nga sindromi i rëndë akut i frymëmarrjes koronavirus 2 (SARS-CoV-2). 'CO' qëndron për korona, 'VI' për virusin dhe 'D' për sëmundjen.
SHK	Shpenzimet kapitale - Blerjet e investimeve që bën një kompani për t'u përdorur për një periudhë afatgjatë
VKM	Vendimi i Këshillit të Ministrave
BERZH	Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim
BE	Bashkimi Evropian
PBB	Prodhimi i Brendshëm Bruto
OSHKSH	Operatori i Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor
ISHP	Instituti i Shëndetit Publik
Lex Specialis	Lex specialis do të thotë "ligj që rregullon një çështje specifike". Vjen nga maksima ligjore "lexspecialisderogatlegigenerali". Kjo doktrinë lidhet me interpretimin e ligjeve. Mund të zbatohet si në kontekstin e së drejtës vendore ashtu edhe në atë ndërkombëtare.
MShMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
MFE	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
SHO	Shpenzimet Operative - Shpenzimet e përditshme që kryen një kompani për ta mbajtur biznesin e tyre funksional.
UNOPS	Zyra e Kombeve të Bashkuara për Shërbimet e Projektit
OBSH	Organizata Botërore e Shëndetësisë

PËRMBAJTJA

FAKTET KRYESORE DHE GJETJET	6
1. Hyrje	11
1.1 Përhapja e Covid-19 në Shqipëri	11
1.2 Situata ekonomike dhe financiare e krijuar nga pandemia	13
1.2.1 Situata me personelin mjekësor	14
1.2.2 Situata në identifikimin, testimin dhe monitorimin e pacientëve me Covid-19	15
1.2.3 Situata e shtretërve spitalorë kushtuar pacientëve me Covid-19	15
1.2.4 Furnizimi i sistemit shëndetësor me materiale mbrojtëse dhe pajisje mjekësore	16
1.2.5 Problemet e identifikuar	16
2. Ndryshimet në ligjin e buxhetit 2020	18
2.1. Ligji i aprovuar i buxhetit 2020 për sektorin e shëndetit dhe mbrojtjes sociale	18
2.2. Ndryshimi i buxhetit të vitit 2020 për efekt të përballimit të Covid-19	19
2.3. Veprimet administrative	19
2.4 Veprimet fiskale - Fondet e vëna në dispozicion të MShMS	21
2.5 Shpërndarja e fondeve në spitalet rajonale	24
2.6 Projektbuxheti i aprovuar i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për vitin 2021	25
3. Donacione për të përballuar Covid-19	27
3.1. Donacione nga BE, fonde, lehtësira dhe shpërndarje	27
4. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale ekzekutimi i buxhetit për 8 muaj	29
4.1 Ekzekutimi i buxhetit për 8 muaj	29
4.2. Shërbimet në spitale	30
5. Menaxhimi i fondeve buxhetore për përballimin e Covid-19	32
5.1. Mënyra e prokurimit, ndryshimi ligjor	32
5.2. Procedurat e prokurimit të kryera dhe kontratat e lidhura nga spitalet	35
KONKLUSIONE	36
REKOMANDIME	38
Aneksi A	39
Aneksi B	41
Referencat	42

FAKTET KRYESORE DHE GJETJET

- Shqipëria në dy vitet e fundit (2019 & 2020) ka shpenzuar për shëndetin dhe mbrojtjen sociale 2.9% e PBB.
- Buxheti për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është 512,03 milion Euro, sipas Ligjit të Buxhetit 2020.
- Nga marsi i vitit 2020 deri në shtatorin e vitit 2020, ligji i buxhetit i vitit 2020 është ndryshuar 3 herë.
- Ndikimi i akteve normative në ligjin e buxhetit 2020 parashikohet të ketë një deficit prej 132,6 milion Euro në buxhetin e vitit 2020 për shpenzimet totale të Qeverisë (përfshirë sektorin e shëndetësisë).
- Buxheti i akorduar nga aktet normative për të trajtuar pandeminë Covid-19, sipas Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë është:
 - Rreth 14.5 Milion Euro (1.8 miliardë lekë) për shpenzimet operacionale.
 - 9.7 milion Euro (1.2 miliardë lekë) për shpenzimet kapitale.
- Donacionet e bëra nga individë, organizata, institucione dhe qeveri të huaja, si dhe ndihma shëndetësore e disponueshme nga MShMS, arrijnë në një vlerë totale prej 4.2 milion Euro.
- MShMS ka shpenzuar 266.4 milion Euro deri në shtator 2020, dhe shpenzimet për spitalet janë 93.4 milion Euro.
- Buxheti i mbetur deri në fund të vitit, është 200.28 milion Euro.
- Transferimi i fondeve në spitalet rajonale arrin në 93.4 milion euro, të cilat përbëjnë 26% të të gjitha fondeve në dispozicion të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.
- Pjesa më e madhe e shpenzimeve në një spital ka shkuar për pagat dhe shpërblimet e stafit, që arrin mesatarisht në 58% të totalit.
- Shpenzimet për ilaçe dhe pajisje mjekësore arrijnë në rreth 20% të shpenzimeve totale mujore të spitaleve.
- Shpenzimet e tjera operacionale kanë një pjesë prej 22% të shpenzimeve totale mujore të spitaleve.
- 15 kontrata prokurimi (sekrete) që janë aprovuar në përputhje me vendimin e Këshillit të Ministrave përfshijnë një shumë totale prej 4,05 milion Euro.
- Kontratat e prokurimit në lidhje me procedurën e negociuar pa shpallje ishin në një vlerë totale prej 2.18 milion Euro.
- Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale deklaron rritjen e kapaciteteve terapeutike intensive dhe nën intensive, duke dedikuar 500 shtretër, 80% e tyre me linja oksigjeni, gjysma e të cilave janë të reja (COVID 3 dhe 4).
- Personeli mjekësor i specializuar në sëmundjet infektive (epidemiolog dhe reanimator), është i pamjaftueshëm në rast të rritjes së numrit të pacientëve që trajtohen në spitale.

- Nga 200 respiratorë të raportuar në sistemin spitalor para fillimit të pandemisë Covid-19, 173 aparate për frymëmarrje u shtuan përmes blerjeve nga MShMS me ndihmën e donatorëve, gjë që rriti kapacitetet në spitalet Covid dhe disa spitale rajonale.
- Përmes donacioneve dhe financimit në MShMS, Dy spitalet Covid (3) dhe Covid (4) janë kompletuar me shtretër dhe pajisje mjekësore.
- Mundësitë e kufizuara të grupeve epidemiologjike, të ndjekura nga rritja e kërkesave për analiza, veçanërisht në Tiranë-Durrës, kanë rritur kohën e pritjes për t'u testuar.

QËLLIMI I RAPORTIT

Qëllimi kryesor i hartimit të këtij raporti është monitorimi i buxhetit të alokuar sektorit shëndetësor gjatë pandemisë Covid-19, duke përfshirë buxhetin e shtetit, ndihmën e huaj dhe donacione të tjera për sektorin shëndetësor. Ky raport gjithashtu konsideron transparencën dhe proporcionalitetin e ndihmës financiare të vënë në dispozicion nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, në mënyrë që të sigurojë masat e nevojshme mbrojtëse, pajisjet dhe nevojat e tjera të lidhura për të përballuar situatën Covid-19 në spitalet rajonale, duke përfshirë spitalet kushtuar Covid-19.

OBJEKTIVAT DHE METODOLOGJIA

Objektivat e këtij projekti përfshijnë analizën e ndikimit të pandemisë Covid-19 në sistemin shëndetësor dhe efektivitetin e veprimeve administrative dhe ekonomike; reflektimin e ndryshimeve në buxhet, për të përballuar situatën e Covid-19; monitorimin e buxhetit të alokuar sektorit shëndetësor gjatë situatës pandemike (përfshirë buxhetin e shtetit, ndihma të huaja dhe donacione të tjera për sektorin e shëndetësisë); monitorimin e shpërndarjes së fondeve sipas programeve dhe institucioneve kryesore spitalore; identifikimin e problemeve dhe sugjerimi i rekomandimeve për përmirësimin e planifikimit dhe menaxhimit të fondeve buxhetore.

Metodologjia përfshin mbledhjen dhe analizën e të dhënave mbi planifikimin, ndryshimin dhe alokimin e buxhetit për sistemin shëndetësor sipas botimeve në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dhe gjithashtu mbledhjen dhe analizën e të dhënave për ekzekutimin e shpenzimeve në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe në spitalet kryesore në vend, sipas të dhënave të zbatimit të buxhetit të 8 muajve 2020, të dhënave nga Thesari (Ministria e Financave dhe Ekonomisë), publikimeve dhe të dhënave nga publikimi i kontratave të realizuara, në faqen në internet app.gov.al dhe në Fletoren Zyrtare.

Ne kemi marrë informacion në lidhje me alokimin dhe shpenzimin e fondeve nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe nga spitalet universitare dhe rajonale, përmes pyetësorëve dërguar këtyre institucioneve për çështje të caktuara sipas objektit të raportit dhe pasqyrojnë ndryshimet ligjore dhe analizat e ndikimi i tyre. Gjatë projektit u mbledhën të dhëna mbi dhurimet bazuar në deklaratat e MFE, MShMS dhe institucioneve spitalore dhe ne kemi përdorur metodën krahasuese për analizën e ndikimit të Covid-19 në buxhetin e sistemit shëndetësor. Një pjesë e rëndësishme e metodologjisë ishte identifikimi dhe analizimi i problemeve dhe arsyetimi i rekomandimeve.

1. Hyrje

Shqipëria hyri në vitin 2020 pas tërmetit shkatërrues të 26 nëntorit 2019, i cili la pas 51 viktima, mijra të pastrehë dhe sipas vlerësimeve të qeverisë, rreth 985 milion Euro dëm. Sfidës së rindërtimit të shtëpive dhe bizneseve ju shtua dhe sfida e mbrojtjes së shëndetit të qytetarëve, duke marrë masa për të parandaluar përhapjen e epidemisë Covid-19 dhe duke forcuar sistemin shëndetësor për të përballuar situatat.

Të dyja sfidat patën një ndikim negativ në ekonominë e vendit.

1.1 Përhapja e Covid-19 në Shqipëri

Në shkurt të vitit 2020, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale raportoi se nuk kishte raste të infeksionit Covid-19 në Shqipëri dhe se po vazhdonte me vlerësimin e rrezikut dhe ndërmarrjen e veprimeve për të parandaluar përhapjen e koronavirusit të ri në vend.

Ndërsa situata në Evropë dhe më gjerë po përshkallëzohej me rritjen e numrit të njerëzve të infektuar me koronavirus dhe numri i viktimave po rritet ndjeshëm, veçanërisht në veri të Italisë, kufijtë e Shqipërisë vazhduan të ishin të hapur, madje Aeroporti Ndërkombëtar i Tiranës filloi të shpallte masa parandaluese¹ të sigurisë kundër përhapjes së Covid-19. Përhapja e shpejtë e infeksionit dhe njoftimi nga OBSH për pandeminë globale Covid-19, kërkoi veprime të menjëhershme teknike, organizative dhe financiare për të përgatitur sistemin dhe personelin shëndetësor për të përballuar këtë virus të panjohur më parë.

- **9 Mars, Shqipëria regjistron rastin e parë me Covid-19.**
- **11 Mars, MShMS deklaroi gjendjen e pandemisë Covid-19.**
- **23 Mars, Qeveria shqiptare deklaroi gjendjen e fatkeqësisë natyrore për shkak të Covid-19.**

Në kuadër të këtyre veprimeve, me urdhrin nr. 193, datë 20.3.2020 “Për mbylljen ose kufizimin e lëvizjeve në Republikën e Shqipërisë”, të Ministrisë të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, u vendos që të kufizohet lëvizja në të gjithë territorin e vendit, gjë që solli një bllokim total të aktivitetit social dhe ekonomik në vend, me përjashtim të atyre të prodhimit dhe tregtimit të produkteve ushqimore, farmaceutike dhe financiare.

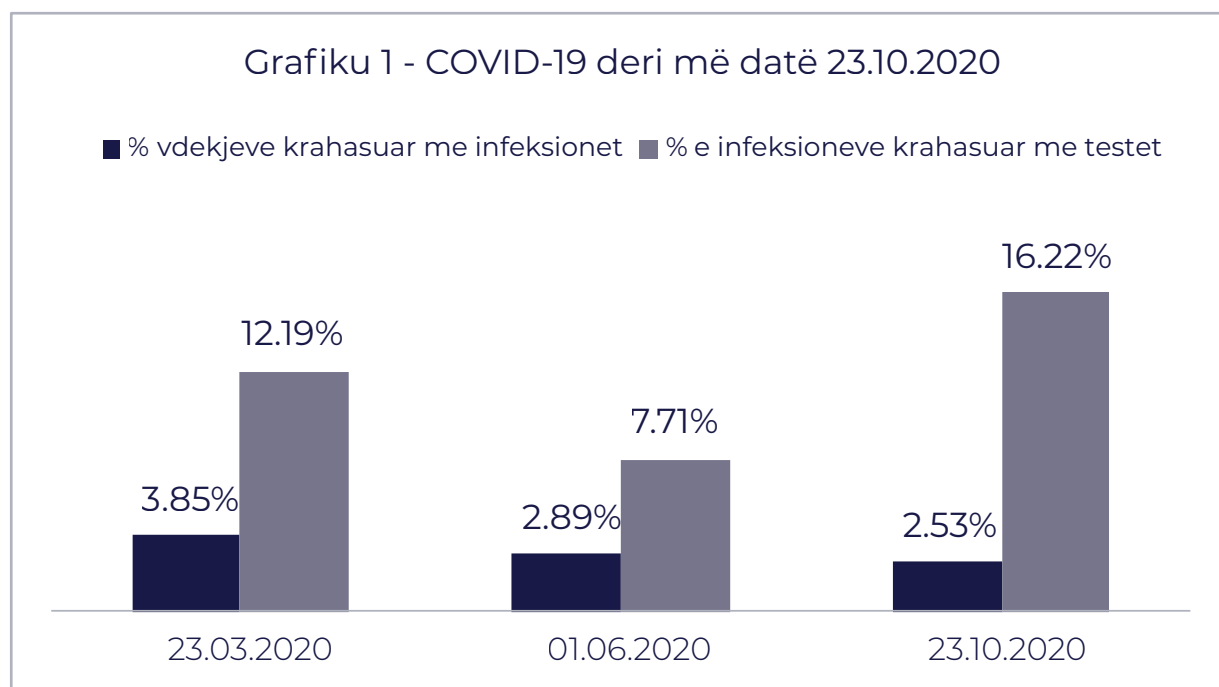
Më 1 qershor 2020, me urdhrin nr.351, datë 29.5.2020, “Për marrjen e masave dhe kufizimeve të veçanta për të parandaluar përhapjen e Covid-19”, përmes një plani veprimesh, kufizimet u hoqën. Hapja e kufijve gjatë muajve të sezonit turistik si dhe ardhja e sezonit të vjeshtës, solli një rritje të ndjeshme të numrit të njerëzve të infektuar.

1. <https://dosja.al/mjeku-ne-rinas/>

Periudha e referencës	Pacientë të testuar	Pacientë pozitiv	Aktualisht ne spital	Pacientë të shëruar	Raste Aktive	Vdekje Totale	Veprimet administrative	Veprimet ekonomike
Deri në 23.03.2020	853	104	49	5	99	4	Urdhri nr. 193, dt 20.3.2020 "Për mbylljen ose kufizimin e lëvizjeve në Republikën e Shqipërisë"	Në total fondet shtesë sipas Buxhetit të rishikuar, në vlerë prej 38,869,000 Euro
Deri në 01.06.2021	14824	1143	28	877	233	33	Urdhri nr. 351, datë 29.5.2020, "Për marrjen e masave dhe kufizimeve të veçanta për të parandaluar përhapjen e Covid-19"	
Deri në 22.10.2022	114381	18556	258	10395	7390	469	Udhëzimi nr. 1163/1, datë 13.10.2020, i Institutit të Shëndetit Publik për përdorimin e detyrueshëm të maskave në ambientet jashtë shtëpisë "	

Nga tabela e mësipërme kuptojmë se si ka evoluar situata e Covid-19 dhe veprimet e ndërmarra nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale. Duhet theksuar se rritja e numrit të testeve u shoqërua me një rritje në zbulimin e personave të infektuar me Covid-19.

Specialistët e Shëndetit Publik raportojnë se situata mund të përkeqësohet në muajt e ardhshëm. Për të kuptuar impaktin e veprimeve, mund t'i referohemi përqindjes të pacientëve të infektuar kundrejt numrit të përgjithshëm të testeve dhe përqindjes të humbjes së jetës kundrejt pacientëve të infektuar.

Grafiku i mësipërm tregon përqindjen e humbjes së jetës në pacientët e infektuar me Covid-19, e cila është ulur, duke çuar në teorinë se agresiviteti i virusit gjithashtu është ulur. Ndërsa vihet re se përqindja e pacientëve të infektuar me Covid-19 është rritur në krahasim me numrin e testeve, kjo tregon që virulenca e infeksionit është rritur dhe ndikuar nga heqja e kufizimeve pas 1 qershorit.

1.2 Situata ekonomike dhe financiare e krijuar nga pandemia

Pandemia COVID-19 ka koston e vet financiare. Sipas raporteve nga Ministria e Financave që analizojnë treguesit e buxhetit, kjo pandemi ka ulur me jo më pak se 593.5 milion Euro (73 miliardë lekë) të ardhurat në buxhetin e shtetit dhe gjithashtu ka rritur shpenzimet përtej parashikimeve.

Shqipëria konsiderohet si një nga vendet që do të vuajë më shumë nga efektet e pandemisë Covid-19 në ekonominë e saj. Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN)² tha se pret që ekonomia e Shqipërisë të ulet me 7.5% këtë vit si rezultat i pandemisë së koronavirusit dhe tërmetit 2019, më shumë se turrja prej 5% e parashikuar më parë. FMN gjithashtu pret që deficitin fiskal i Shqipërisë të rritet në rreth 7% të Produktit të Brendshëm Bruto (PBB) dhe raporti i borxhit publik ndaj PBB-së të rritet në 80% në vitin 2020. Banka Botërore³ tha që produkti i brendshëm bruto i Shqipërisë (PBB) pritet të bjerë me 8.4% këtë vit, duke ulur parashikimin e tij për një turrje prej 5% të bërë në qershor. Varësia e lartë nga turizmi është një nga arsyt kryesore pse parashikimet e institucioneve ndërkombëtare janë pesimiste.

Për të pasur një pamje më të mirë të situatës së sektorit shëndetësor dhe gjithashtu për të kuptuar pozicionin e Shqipërisë në Ballkanin Perëndimor, pasi kemi zgjedhur të dhënat për këto vende, ne kuptojmë se (Indeksi Global i Sigurisë Shëndetësore për 2019)⁴ në dy vitet e fundit (2019 dhe 2020) Shqipëria ka një pjesë të shpenzimeve për shëndetin dhe mbrojtjen sociale prej 2.3% të PBB-së.

Tab.1	Indeksi Global i Sigurisë Shëndetësore, Ballkani Perëndimor 2019						
Shtetet	Parandalim ⁵	Zbulim ⁶	Përgjigje ⁷	Shëndeti ⁸	Normat ⁹	Risku ¹⁰	E përgjithëshme
Shqipëria	43.8	74.3	52	35.9	53	55.7	52.9
Serbia	48.8	46.2	55.1	56.6	49.7	59.2	52.3
Mali I Zi	37.6	77.3	37.8	30.8	52.6	60.8	43.7
Bosnia-Hercegovina	36.7	41.7	51.8	38.3	37.8	50.8	42.8
Maqedonia e Veriut	37	41.7	33.1	25.4	44.8	57.7	39.1
Kosova	n/a						

Por, kur shohim treguesit sasiorë dhe vlerat e shpenzuara për frymë në këto vende, shohim që Shqipëria renditej e fundit, pasi ka një numër më të vogël mjekësh, infermierësh dhe shtretërish për 100,000 banorë.

2. <https://seenews.com/news/albanias-economy-to-shrink-75-in-2020-imf-715315>

3. <https://seenews.com/news/albanias-gdp-to-shrink-84-in-2020-expand-5-in-2021-world-bank-716420>

4. Për të dhëna dhe krahasime më të hollësishme midis vendeve, shih <https://www.ghsindex.org/>

5. Rezistencë antimikrobike (AMR); Sëmundje zoonotike; Biosiguria; Kërkimi i përdorimit të dyfishtë dhe kultura e shkencës përgjegjëse; Imunizimi

6. Sisteme laboratorike; Mbikëqyrja dhe raportimi në kohë reale; Fuqia punëtore e epidemiologjisë; Integrimi i të dhënave midis sektorëve të shëndetit njerëzor / kafshëve / mjedisor

7. Gatishmëria për emergjencat dhe planifikimi i reagimit; Ushtrimi i planeve të përgjigjes; Operacioni i reagimit emergjent 'Lidhja midis shëndetit publik dhe autoriteteve të sigurisë; Komunikimi i rrezikut; Qasja në infrastrukturën e komunikimit; Kufizimet e tregtisë dhe të udhëtimit

8. Kapaciteti shëndetësor në klinika, spitale dhe qendra të kujdesit komunitar, masat mjekësore; Aksesit i kujdesit shëndetësor; Komunikimet me punonjësit e kujdesit shëndetësor gjatë një emergjence të shëndetit publik; Praktikat e kontrollit të infeksionit dhe disponueshmëria e pajisjeve; Kapaciteti për të provuar dhe miratuar masat të reja mjekësore

9. IHR raporton pajtueshmërinë dhe zvogëlimin e rrezikut nga katastrofa; Marrëveshjet ndërkufitare për reagimin e emergjencave të shëndetit publik; Angazhimet ndërkombëtare; JEE dhe PVS; Financimi; Angazhimi për ndarjen e të dhënave dhe mostrave gjenetike & biologjike

10. Rreziku politik dhe i sigurisë; Qendrueshmëria socio-ekonomike; Përshtatshmëria e infrastrukturës; Rreziqet e mjedisve; Dobësitë e shëndetit publik

Tabela 2	Shpërndarja e fondeve në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe në Spitale, 2020								Në milion Euro
Institucionet	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator
Ministria	35.4	38.5	35.0	45.3	37.7	41.7	42.2	39.8	44.3
Spitalet	5.6	11.2	11.6	11.9	10.3	11.9	9.5	10.2	11.2
Spitale/Ministri	16%	29%	33%	26%	27%	29%	23%	26%	25%

Të dhënat e paraqitura nga *Indeksi Global i Sigurisë Shëndetësore* 2019 për periudhën para shpërthimit të pandemisë, tregojnë se kapacitetet në lidhje me mjekët, infermierët dhe shtretërit spitalorë në vendet e Ballkanit Perëndimor janë dukshëm të ndryshme. Shqipëria rezulton në nivele më të ulta të kapaciteteve burimore për personelin mjekësor, por edhe për shtretërit spitalorë, ndërsa shpenzimet e buxhetit për shëndetësinë janë në nivele relativisht të larta.

1.2.1 Situata me personelin mjekësor

Numri më i madh i mjekëve të sëmundjeve infektive është në shërbimin infektiv në Qendrën Spitalore Universitare të Tiranës, i cili prej 9 muajsh është përballur me një ngarkesë pune. Në spitalet e tjera, numri i mjekëve të sëmundjeve infektive është shumë i kufizuar

Doktorët e familjes: 1,561

- Mjekë specialistë në Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Parësor: 310
- Doktorë në spitale: 1,979
- Mjekë në institucione të tjera (institucione shëndetësore, spitale private, njësi lokale të kujdesit shëndetësor etj.): 827

Doktorë në total - 4677

- Infermierë në Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Parësor: 6,950
- Infermiere në spitale: 5,400

Infermierë në total – 12,350

Të dhënat e mëposhtme janë për personelin mjekësor:

- Epidemiologët: 134 (rreth 5 epidemiologë për 100,000 banorë)
- Infeksionistët: 61 (rreth 2 Infektolog për 100,000 banorë)
- Anestezistët dhe kujdes intensiv: 114 (rreth 4 anestezistë për reaminacion për 100,000 banorë)

** Sipas përkufizimeve nga MShMS dhe Urdhri i Mjekëve*

Nevoja për personel shtesë mjekësor duhet të konsiderohet nëse do të përballemi me një rritje të numrit të pacientëve të infektuar, të cilët kanë nevojë të marrin terapi në spitale.

Janë raportuar rreth 150 punonjës të shtuar në sistemin shëndetësor, përfshirë Qendrën Spitalore Universitare 'Nënë Tereza', spitalin "Shefqet Ndroqi" dhe gjithashtu në ekipet e monitorimit, kontrollit dhe inspektimit në terren. 45 infermierë janë duke u trajnuar për hapjen e spitaleve Covid (3) dhe Covid (4).

Bazuar në ligjin nr. 15/2016 "Për parandalimin dhe kontrollin e infeksioneve dhe

sëmundjeve infektive”, i ndryshuar, MShMS 24.01.2020, lëshoi:

- Urdhri “Për forcimin e përgatitjes për mbrojtjen kundër koronavirusit të ri dhe për të parandaluar përhapjen në Shqipëri”, i cili udhëzoi Institutin e Shëndetit Publik (ISHP) në bashkëpunim me ekspertë kombëtarë dhe bazuar në udhëzimet e OBSH dhe ECDC (Qendra Evropiane për Parandalimin dhe Kontrollin e Sëmundjeve) për të përcaktuar nivelin të rrezikut që lidhet me infiltrimin dhe përhapjen e këtij virusi në vendin tonë, si dhe hartimin e protokolleve për koordinimin dhe administrimin e pacientëve që mund të infektohen.
- Urdhri nr. 53, datë 31.01.2020, “Për krijimin e Komitetit të Përkohshëm për përhapjen e infeksionit të koronavirusit të ri”, të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, komiteti i ekspertëve u emërua si një organ vendimmarrës për përgatitjen e plani, veprimi dhe monitorimi për parandalimin, përgatitjen dhe veprimin kundër Covid-19.
- MShMS dhe ISHP hartuan Planin e Veprimit për parandalimin, përgatitjen dhe reagimin kundër COVID-19.

Nga pikëpamja organizative, rezulton se identifikimi dhe monitorimi i rasteve të infeksioneve të koronavirusit bëhet nga mjekët e familjes dhe shërbimi i Qendrës Kombëtare të Urgjencës Mjekësore.

1.2.2 Situata në identifikimin, testimin dhe monitorimin e pacientëve me Covid-19

Testimi i popullatës dhe analiza bëhet nga grupe epidemiologjike dhe laborator i virologjisë në ISHP. Në përgjithësi, 70 grupe epidemiologjike raportohet të veprojnë në të gjithë vendin për të marrë tampona duke testuar rreth 1400 pacientë në ditë. Ndërkohë, 12 njësi të lëvizshme janë shtuar në mjetet në dispozicion të ekipeve të hetimit epidemiologjik, në sajë të bashkëpunimit dhe ndihmës së USAID.

Rritja e numrit të kërkesave për testim, veçanërisht në zonën Tiranë-Durrës dhe mundësitë e kufizuara të grupeve epidemiologjike janë shoqëruar me një rritje të kohës së pritjes nga 1 në 3 ditë (media ka raportuar se qytetarët kanë pritje deri në 9 ditë për të bërë testin¹¹) për pacientët që dyshohet se janë infektuar dhe një rritje nga 24 në 72 orë për përgjigjen e testit nga laborator i virologjisë. Këto vonesa kanë rritur numrin e pacientëve që fillojnë trajtimin me antibiotikë pa u konfirmuar si të infektuar me Covid-19, si dhe ata që fillojnë trajtimin vonë pasi presin për rezultatet e testit.

1.2.3 Situata e shtretërve spitalorë kushtuar pacientëve me Covid-19

Trajtimi i pacientëve me Covid-19 që kanë nevojë për trajtim spitalor dhe deri më tani është bërë në Tiranë. Në total ka:

- 140 shtretër në shërbimin Infektiv në QSUT, me emrin spitali Covid (1),
- 190 shtretër në Spitalin Universitar të Sëmundjeve të Mushkërive “Shefqet Ndroqi”, i quajtur spital Covid (2),

Në rast të rritjes së numrit të pacientëve, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale raporton se ka përgatitur dhe përfunduar:

- Spitalin Covid (3), ish-klinika kirurgjikale në QSUT me 125 shtretër
- Spitalin Covid (4), përshtatur në ndërtesën e ish Universitetit Kristal, me 108 shtretër, i cili u vu në dispozicion të MShMS deri në fund të pandemisë, sipas VKM

11. <https://tvklan.al/9-dite-pritje-per-testin-e-covid/>

Nr. 244, datë 26.3.2020, "Për vënien në dispozicion të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale ish-institucioni - Universiteti Kristal".

Sidoqoftë, MShMS deklaroi se po përgatitet për çdo skenar për të përballuar epideminë Covid-19, përfshirë spitalet rajonale, duke forcuar kapacitetet e kujdesit intensiv, pajisjet e nevojshme për urgjencë dhe reanimacion, duke parashikuar një rritje të numrit të përgjithshëm në 1600 shtretër, e cila do të jetë në dispozicion për trajtimin e pacientëve me koronavirus.

1.2.4 Furnizimi i sistemit shëndetësor me materiale mbrojtëse dhe pajisje mjekësore

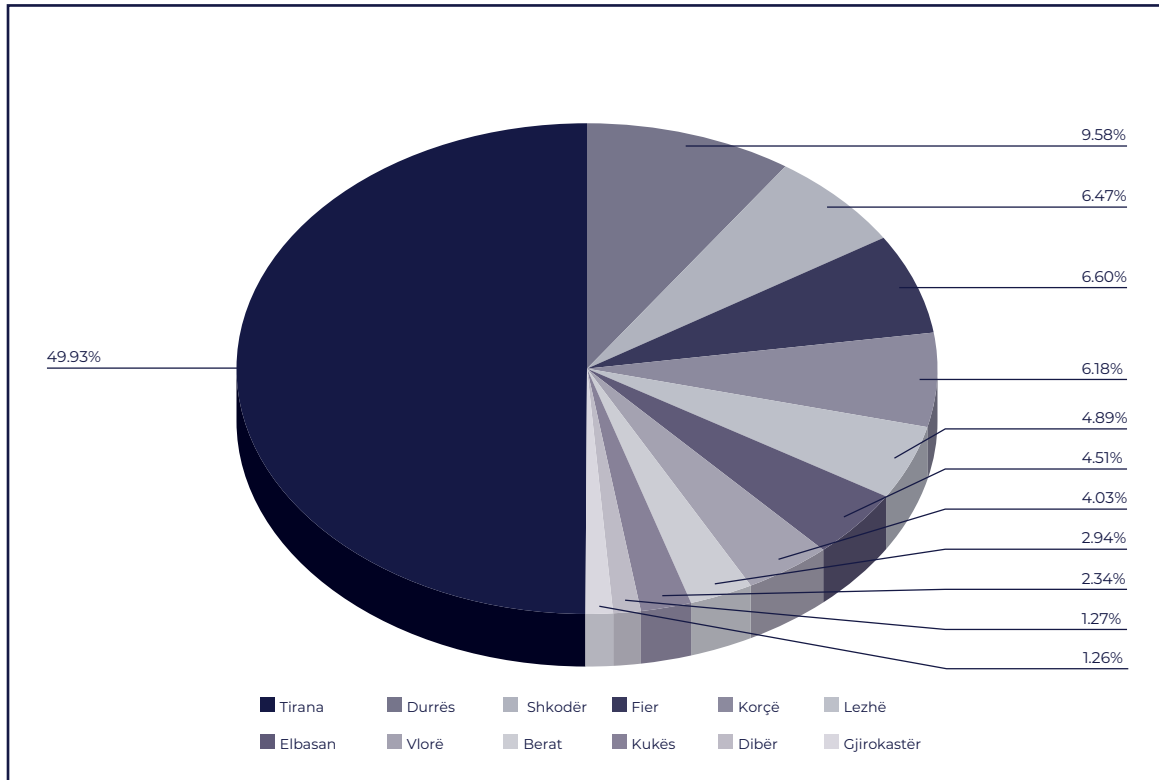
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, duke u përpjekur të rrisë kapacitetet e spitaleve Covid-19 dhe spitaleve të tjerë rajonalë, si dhe duke i dhënë përparësi mbrojtjes së personelit mjekësor, ka shpërndarë pajisje mbrojtëse dhe pajisje mjekësore për stafin shëndetësor, duke siguruar donacione¹². Këto donacione shpërndahen në sistemin shëndetësor si më poshtë:

1. Maska mbrojtëse për stafin mjekësor
 - ▶ Maskë mbrojtëse mjekësore e fytyrës (maskë kirurgjikale): 1.150.450 copë
 - ▶ Maska për frymëmarrjen për personelin mjekësor: 98.000 copë
2. Respiratorë: Nga 200 respiratorë të raportuar në sistemin spitalor para fillimit të pandemisë Covid-19, 173 aparate për frymëmarrje u shtuan përmes blerjeve nga MShMS dhe ndihmës së donatorëve, gjë që rriti kapacitetet e spitaleve Covid dhe rajonal
3. Monitorë Pacientësh: Janë furnizuar me 330 copë, nga të cilat 46 multifunksionale
4. Krevatë pacientësh: Janë furnizuar 100 krevatë pacientësh
5. Ambulanca: 5 ambulanca janë dhuruar dhe u nënshkrua një kontratë për furnizimin me 36 ambulanca të reja.

Situata e furnizimeve të pajisjeve mjekësore dhe pajisjeve mbrojtëse personale për personelin mjekësor po ndryshon, pasi çdo ditë ka furnizime nga donacione, blerje me fonde ndihme, blerje të bëra nga MShMS me fonde buxhetore, etj.

1.2.5 Problemet e identifikuara

1-Përqendrimi i trajtimit të të gjithë pacientëve të infektuar me Covid-19 në spitalet Covid (1) dhe Covid (2) në Tiranë, çoi në një rritje të punës së këtyre spitaleve, një rritje në shpenzimet e tyre për pajisjet mbrojtëse, pajisjet mjekësore, barnat dhe pajisje mjekësore, si dhe mbingarkesë dhe ekspozim i lartë ndaj virusit për personelin shëndetësor, të shoqëruara me infeksionin e një pjese të stafit.

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale deklaroi rritjen e kapaciteteve terapeutike intensive dhe nën intensive, duke dedikuar 500 shtretër, 80% e tyre me linja oksigjeni, gjysma e tyre të reja (Covid-3 dhe 4), në vlerë prej 1,295,546 milion Euro.

2- Duke marrë parasysh që Tirana kishte 46% të numrit të përgjithshëm të rasteve të infektuara, si dhe shpenzimet e nevojshme të bëra nga MShMS për përfundimin e spitalit Covid (3) dhe për adaptimin dhe përfundimin e spitalit Covid (4), mund të themi se do të kishte qenë më efikas nëse në vend të ndërtimit të spitaleve të reja të shfrytëzohen spitalet aktuale rajonale me kapacitetet e tyre duke pasur parasysh faktin se një përqindje e madhe e tyre kanë departamente infektive dhe personel të specializuar shëndetësor. Kjo do të kishte rritur shkallën e reagimit ndaj pacientëve të infektuar.

Është e nevojshme të përfitohet nga kapacitetet profesionale të specialistëve të sëmundjeve infektive në kujdesin shëndetësor parësor, si dhe të forcohen njësitë e kujdesit intensiv në spitalet rajonale, duke investuar me pajisjet e nevojshme mjekësore për të rritur efektivitetin e trajtimit të rasteve me Covid-19. Kjo gjithashtu kërkon një rritje të fondeve të buxhetit.

2. Ndryshimet në ligjin e buxhetit 2020

2.1. Ligji i aprovuar i buxhetit 2020 për sektorin e shëndetit dhe mbrojtjes sociale

Buxheti për vitin 2020 u miratua në 18/12/2019, me ligjin Nr. 88/2019, "Për buxhetin për vitin 2020", pas rishikimit të projekt-buxhetit për të mbuluar dëmet e shkaktuara nga tërmeti dhe financimin e Programit të Rindërtimit.

Programet	Sh. operative	Shpenzime kapitale			Shpenzimet TOTALE (SHO+SHK)
		Financim i brendshëm	Financim i jashtëm	Totali SHK	
Menaxhimi dhe administrimi	3,406	34	0	34	3,440
Shërbimet Kujdesit Shëndetësor Parësor	62,088	4,279	1,285	5,563	67,652
Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar	192,703	10,618	6,927	17,545	210,248
Shërbimet e Shëndetit Publik	24,264	191	0	191	24,455
Shërbimi Kombëtar i Emergjencave	2,520	188	0	188	2,709
Kujdesi Social	193,896	307	813	1,120	195,016
Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë	8,423	10	0	10	8,433
TOTAL I SHPENZIMEVE PROGRAMI 2020	487,300	15,626	9,024	24,650	511,951

Buxheti i planifikuar nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale në fillim të vitit 2020 ishte 2.36% më i lartë krahasuar me buxhetin e vitit 2019, me një rritje sipas programeve të dhëna në tabelën më poshtë¹³:

Tab.6 MShMS- Krahasimi midis Ligjit të Buxhetit të Realizuar 2019 dhe Buxhetit të Planifikuar 2020			000 Euro
Programs	Buxheti 2019 Realizuar	Buxheti 2020 Plani fillestar	Ndryshimet sipas programeve
Manaxhimi dhe Administrimi	2,754	3,447	25.17%
Shërbimet Kujdesit Shëndetësor Parësor	63,532	67,654	6.49%
Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar	208,718	210,257	0.74%
Shërbimet e Shëndetit Publik	21,765	24,502	12.58%
Shërbimi Kombëtar i Emergjencave	1,462	2,710	85.38%
Kujdesi Social	191,402	195,028	1.89%
Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë	10,583	8,433	-20.31%
Shpenzimet totale	500,216	512,032	2.36%

Burimi MShMS

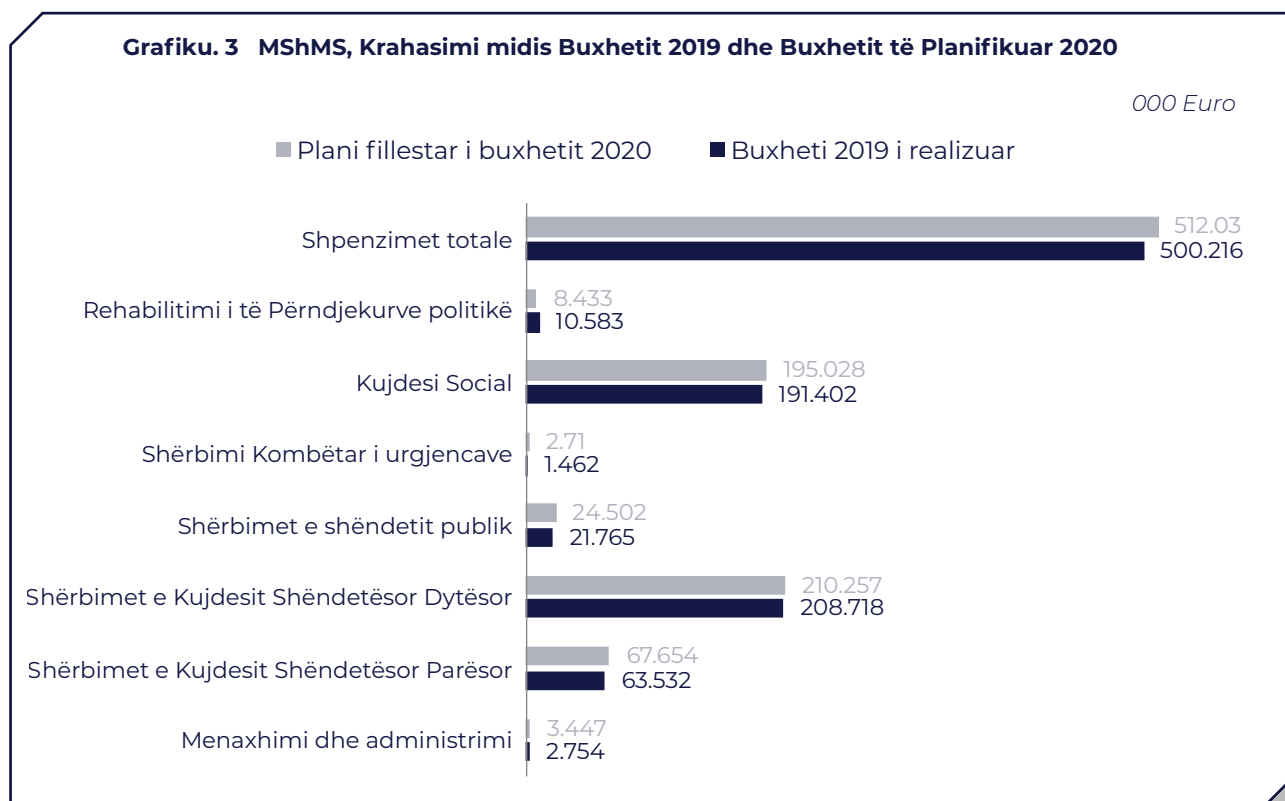
Siç mund të shihet më lart, krahasuar me vitin 2019, është planifikuar të rritet fondi për programet e mëposhtme:

- Zhvillimi i shërbimit mjekësor të urgjencës si pjesë integrale e sistemit shëndetësor, në sigurimin e kujdesit mjekësor urgjent në kohë dhe cilësi, në të gjithë vendin.
- Sigurimi i furnizimit të institucioneve spitalore me barna, materiale trajtimi dhe pajisje mjekësore.

13. Sipas ndarjes së programeve, sistemi terciar shëndetësor është përfshirë në shërbimin shëndetësor sekondar. Të gjithë spitalet (komunale, rajonale dhe terciare) janë përfshirë në programin e kujdesit shëndetësor sekondar.

- Vazhdimi i programit të rindërtimit të spitaleve dhe Qendrave Shëndetësore
- Të rritet mbikëqyrja epidemiologjike dhe ndjekja e sëmundjes infektive

Në grafikun më poshtë mund të shohim ndryshimet në vlera midis buxhetit të vitit 2020, krahasuar me buxhetin e realizuar në vitin 2019

2.2. Ndryshimi i buxhetit të vitit 2020 për efekt të përballimit të Covid-19

Nga 210 Ligje dhe akte të tjera ligjore të miratuara dhe botuara gjatë mars - shtator 2020, sektori shëndetësor mbizotëron me më shumë se 84% të akteve ligjore. Nga të gjitha këto kemi analizuar ato që synojnë ndryshimet në buxhet dhe procedurat e prokurimit për të përballuar situatën e Covid-19.

2.3. Veprimet administrative

Bazuar në nevojat Covid-19 të sistemeve spitalore, ndryshimet e buxhetit rriten buxhetin për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, siç përcaktohet në Vendimet e Këshillit të Ministrave¹⁴ dhe të ratifikuara me akte normative me kompetenca ligjore.

14. VKM Nr. 205, datë 9.3.2020 "Për një fond shtesë në buxhetin e vitit 2020, miratuar për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, për marrjen e masave për plotësimin e nevojave paraprake për Covid-19 - VKM Nr. 207, datë 10.3.2020 "Për shpërblymjet për personelin mjekësor, mjekët, infermierët dhe punonjësit e tjerë"

- VKM Nr. 240, datë 21.3.2020 "Për një fond shtesë në buxhetin e vitit 2020, miratuar për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale"

- VKM nr.244, datë 26.3.2020 "Për vënien në dispozicion të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale të pasurisë së ish-universitetit" Kristal "

- VKM nr.249, datë 27.3.2020 "Për detajet dhe mënyrën e përdorimit të fondit Anticovid-19"

Që nga marsi deri në shtator të vitit 2020, buxheti është ndryshuar 3 herë. Masat në fushën fiskale janë koordinuar gjithashtu me masat në fushën monetare. Vazhdimi i këtyre masave bëri të domosdoshme tre ndryshime për periudhën mars-korrik të ligjit të buxhetit të vitit përmes akteve normative nr. 6, nr. 15 dhe nr. 28.

Banka e Shqipërisë, që nga fillimi i shpërthimit të pandemisë COVID-19 ka ndërmarrë një paketë të plotë masash për të mbështetur familjet dhe sektorët e prekur kryesisht nga kriza. Këto masa sigurojnë likuiditetin e nevojshëm për sistemin bankar dhe për të gjithë ekonominë, zbutin rrjedhën e pandërprerë të huasë për familjet dhe firmat, dhe mbajnë kushte të favorshme financimi për to.¹⁵¹⁶

Aktet administrative dhe datat	Veprime	Efektet në buxhet
Akti normativ nr. 6, dt 21.3.2020- "Ndryshimet në buxhetin e vitit 2020" ¹⁷	Ndryshimi i parë në buxhetin e vitit 2020 u miratua nga akti normativ i Këshillit të Ministrave nr.6, datë 21.3.2020. Ky akt normativ mundësoi disa masa për të zbutur efektet e pandemisë COVID-19, si mbështetje për sektorin shëndetësor, njerëzit me nevoja sociale, të punësuarit në biznese, të cilët mbetën të papunë për shkak të kësaj situate etj.	Ky akt normativ u ul në të ardhurat totale të buxhetit me 20 miliardë lekë, duke çuar në një rritje të deficitit buxhetor dhe borxhit publik.
Akti normativ nr.15, datë 15.4.2020 "Për ndryshimet në ligjin" Për buxhetin e vitit 2020 "	Ndryshimi i dytë në buxhetin e vitit 2020 u bë me aktin normativ nr. 15/2020, i cili mundësoi financimin me 7 miliardë lekë të shpenzimeve për kontigjencën për paketën sociale antiCOVID ", duke përdorur shpenzime të rialokuara si burim dhe duke mos ndryshuar nivelin e të ardhurave dhe shpenzimeve të buxhetit të përgjithshëm, dhe për pasojë buxhetin e deficitit.	Në ndryshimin e dytë, u mundësua mbështetja për biznesin, në formën e një instrumenti të ri të garancisë sovrane, në shumën 15 miliardë lekë, duke financuar me 7 miliardë lekë të shpenzimeve për kontigjencën për paketën sociale antiCOVID "
Akti normativ nr. 28, dt 2.7.2020 "Për disa ndryshime në ligjin për buxhetin e vitit 2020	Akti normativ nr. 28, datë 2.7.2020 është miratuar në situatën e mëposhtme të emergjencës shëndetësore, të shkaktuar nga COVID-19. Ky akt normativ synonte të mundësonte financimin e masave shtetërore për zbutjen e efekteve të pandemisë shëndetësore mbi qytetarët dhe bizneset	Fondet buxhetore të programuara: - alokimi i shpenzimeve në vlerën 7 miliardë lekë; - miratimi i garancisë sovrane në shumën 15 miliardë lekë

15. https://www.bankofalbania.org/Press/Governor_Sejko_Address_to_the_Parliamentary_Committee_on_Economy_and_Finance_presenting_the_Annual_Report_of_the_Bank_of_Albania_for_2019_26872_1.html

16. Paketa e masave të ndërmarra nga Banka e Shqipërisë konsiston në:

- uljen e normave, në 0,5%, dhe furnizimin e pakufizuar me likuiditet në sistemin bankar, duke synuar rritjen e funksionimit të qetë të tregjeve financiare dhe uljen e kostos së kredisë për sektorin privat;
- lehtësimin e përkohshëm të rregulloreve bankare, për të siguruar zgjatjen e përkohshme, me dy të katërtat, të pagesave të kredisë, me qëllim për të mbajtur pozicionin likuid të firmave dhe familjeve në vështirësi të përkohshme, dhe për të rritur shanset e tyre për të mbijetuar;
- eliminimin e kostove operacionale të sistemit të pagesave elektronike, në përgjigje të kërkesës në rritje për këtë lloj aktiviteti; dhe
- rritja e kapaciteteve operacionale për të garantuar furnizimin e ekonomisë me para, duke siguruar një stok të mjaftueshëm për të përmbushur kërkesën në rritje të tregut për para.

17. Miratuar nga Parlamenti me Ligjin nr.27, datë 16.04.2020

2.4 Veprimet fiskale - Fondet e vëna në dispozicion të MShMS

Me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Këshilli i Ministrave¹⁸ ka akorduar këto fonde:

- *Ndryshimi i parë* i Ligjit të Buxhetit 2020, vendosi të alokojë 9.7 milion Euro për buxhetin e MShMS, sipas detajeve të mëposhtme:

- Në vlerë prej 4 milion Euro, në programin "Shërbimet e kujdesit sekondar", në kategorinë e shpenzimeve korente;
- Në vlerë prej 1.3 milion Euro, në programin "Shërbimet shëndetësore publike", në kategorinë e shpenzimeve korente;
- Në vlerë prej 0.4 milion Euro, në programin "Shërbimi Kombëtar i Emergjencave", në kategorinë e shpenzimeve korente;
- Në vlerë prej 4 milion Euro, në programin "Planifikimi, menaxhimi dhe administrimi", në kategorinë e shpenzimeve korente;

- *Ndryshimi i dytë* i Ligjit të Buxhetit 2020 nuk ka ndonjë ndikim në buxhetin e MShMS-së. Në ndryshimin e dytë të Ligjit të Buxhetit 2020, një fond prej 56,131,578 Euro është alokuar për zërin "Parashikimi i paketës sociale anti-COVID". Ky fond do të përdoret me vendim të Këshillit të Ministrave për të financuar masa sociale, të tilla si mbështetja e njerëzve të prekur nga pezullimi i proceseve të punës (të cilët kanë qenë të punësuar në biznes të madh dhe të vogël), si dhe personave të tjerë në nevojë.

Shpenzimet për zërat e tjerë të buxhetit zvogëlohen me 56.1 milion euro. Ky rialokim ka për qëllim financimin e paketës së dytë të masave anti-Covid-19, pa ndonjë kosto shtesë për buxhetin. Ky ndryshim nuk ndryshoi nivelin e të ardhurave dhe shpenzimeve të përgjithshme të buxhetit, dhe si pasojë e deficitit buxhetor.

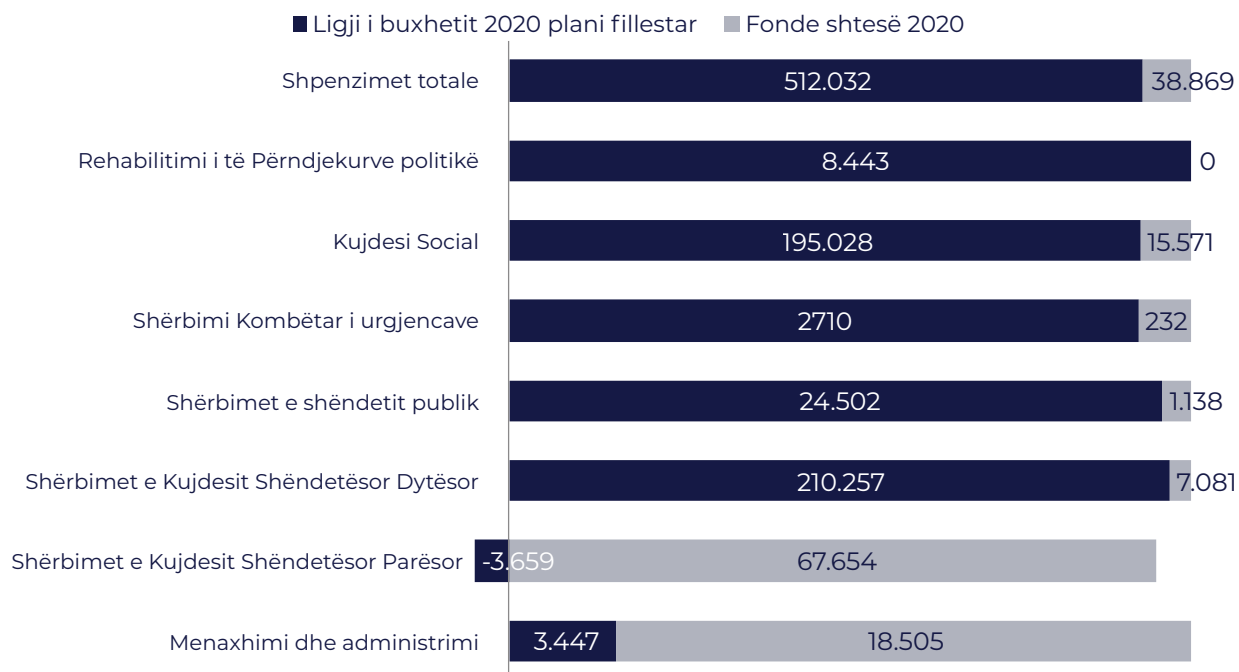
- *Ndryshimi i tretë* i Ligjit të Buxhetit 2020 konsiston në rritjen e fondeve për përballimin e situatës Covid-19 në institucionet e shërbimit spitalor, rritjen e fondeve për shpenzimet në furnizimin me materiale mbrojtëse për strukturat shëndetësore, testet laboratorike dhe materialet diagnostikuese dhe rritja e fondeve për kapacitetet në sistemet shëndetësore dhe pajisjet mjekësore të nevojshme për të përballuar situatën.

Tab 7: Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale Shpërndarja e fondeve Ligji i Buxhetit 2020 i rishikuar	000 Euro
Menaxhimi dhe administrimi	21,952
Shërbimet Kujdesit Shëndetësor Parësor	63,995
Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar	217,339
Shërbimet e Shëndetit Publik	25,641
Shërbimi Kombëtar i Emergjencave	2,942
Kujdesi Social	210,599
Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë	8,433
Shpenzimet TOTALE	550,901

Burimi MShMS

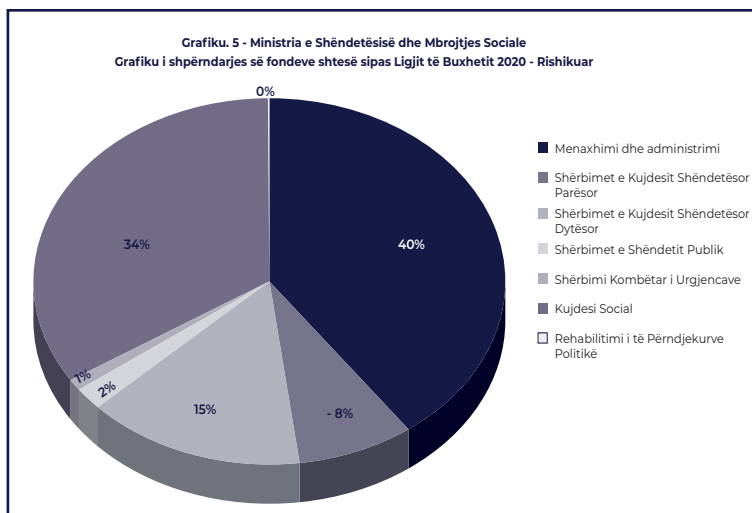
18. Sipas VKM Nr. 249, datë 27.3.2020 "Për detajet dhe mënyrën e përdorimit të fondit anticovid-19" në përputhje me nenin 100 të Kushtetutës, nenet 5 dhe 45, të Ligjit Nr. 9936, datë 26.6.2008, "Për menaxhimin e sistemit të buxhetit në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, dhe nenin 5, të ligjit nr. 88/2019, "Për buxhetin për vitin 2020", i ndryshuar

Grafiku.4 Shpërndarja e fondeve sipas Ligjit të Buxhetit 2020
Plani dhe fondet shtesë sipas Ligjit të Buxhetit 2020 - Rishikuar në 000 Euro

Në total fondet shtesë sipas Buxhetit të rishikuar, në vlerë prej 38,869,000 Euro shpërndahen si më poshtë:

- 47.61% (18,505,000 Euro) shkon për programin e Menaxhimit dhe Administrimit. Buxheti i shtuar është alokuar kryesisht për shpenzimet aktuale për masat anti-Covid-19, për blerjen e materialeve mbrojtëse dhe pajisjeve mjekësore për spitalet që trajtojnë pacientët me Covid-19. Procedurat e prokurimit të këtyre kontratave janë të përqendruara në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtja Sociale.
- 40.06% (15,571,000 Euro) shkon për programin e Kujdesit Social, buxheti i shtuar është alokuar për dyfishimin e pagesave të ndihmës sociale për periudhën e karantinës.
- 18.22% (7,081,000 Euro) shkon në programin e Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor Sekondar. Alokimi i buxhetit sigurohet kryesisht për shpenzimet korrente që duhet të kryejnë spitalet për masat anti-Covid-19 dhe për shpërblimet e stafit të vendosura në vijën e parë të epidemisë.
- 2.93% (7,659,000 Euro) shkon për programin e Shërbimeve të Shëndetit Publik
- Në programin e Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor Parësor, ka pasur një zvogëlim të fondeve me 9.41%, duke përdorur rezerva nga shërbime të pareaizuara si rezultat i ndikimit të pandemisë Covid-19.

Në total sipas VKM Nr. 249, datë 27.3.2020 “Për detajimin e përdorimit të fondeve anti-Covid-19”:

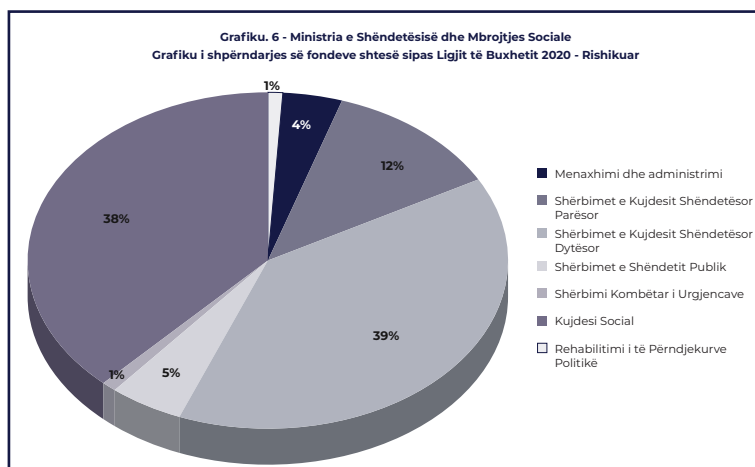
1.Fondi anti-Covid-19, prej 20.2 milion Euro përdoret nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, sipas detajeve të mëposhtme:

- Në vlerë prej 4 milion Euro, në programin “Shërbimet e kujdesit sekondar”, në kategorinë e shpenzimeve korente;
- Në shumën prej 1.2 milion Euro, në programin “Shërbimet shëndetësore publike”, në kategorinë e shpenzimeve korente;
- Në vlerë prej 0.4 milion Euro, në programin “Shërbimi Kombëtar i Emergjencave”, në kategorinë e shpenzimeve korente;
- Në vlerë prej 6.5 milion Euro, në programin “Planifikimi, menaxhimi dhe administrimi”, në kategorinë e shpenzimeve korente;
- Në vlerë prej 8.1 milion Euro, në programin “Planifikimi, menaxhimi dhe administrimi”, në kategorinë e shpenzimeve kapitale.

Pas shtimit të fondeve për të mbështetur Covid-19, struktura e buxhetit 2020 ndryshon.

Shpërndarja e buxhetit total të vitit 2020, e rishikuar, në vlerë është dhënë në grafikun më poshtë.

- Menaxhimi dhe Administrata 3.98%
- Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Parësor 11.62%
- Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar 39.45%
- Shërbimet e shëndetit publik 4.65%
- Shërbimi Kombëtar i Urgjencave 0.53%
- Kujdesi Social 38.23%
- Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë 1.53%

2.5 Shpërndarja e fondeve në spitalet rajonale

- Përqendrimi i pacientëve me Covid-19 në spitalet Covid (1) dhe Covid (2) në Tiranë, gjithashtu ka ndikuar në shpërndarjen e fondeve për pandeminë Covid-19.

Fondet e vëna në dispozicion për spitalet rajonale që nuk kanë trajtuar pacientë me Covid-19 janë përdorur për të blerë pajisje për mbrojtje dhe dezinfektues.

Në tabelën më poshtë po japim një shpërndarje të fondeve sipas spitaleve që kanë raportuar.

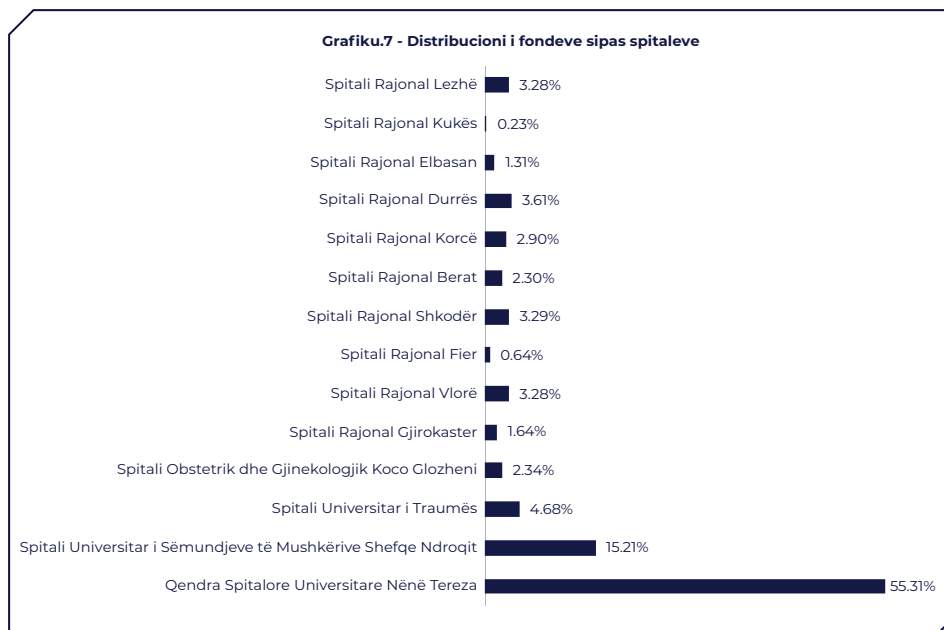
Tab.8- Shpërndarja e fondeve sipas spitaleve

Euro

Nr.	Spitalet	Fondet në dispozicion për Covid 19	Fond shtesë për shërbimet e transferuara
1	Qendra Spitalore Universitare Nënë Tereza	1,922,024	
2	Spitali Universitar i Sëmundjeve të Mushkërive Shefqet Ndroqi	528,455	
3	Spitali Universitar i Traumës	162,602	5,539,138
4	Spitali Obstetrik dhe Gjinekologjik Koco Glozheni	81,301	
5	Spitali Rajonal Gjirokastrë	56,911	
6	Spitali Rajonal Vlorë	113,821	
7	Spitali Rajonal Fier	22,358	
8	Spitali Rajonal Shkodër	114,228	
9	Spitali Rajonal Berat	79,813	
10	Spitali Rajonal Korçë	100,813	
11	Spitali Rajonal Durrës	125,325	
12	Spitali Rajonal Elbasan	45,699	
13	Spitali Rajonal Kukës	8,130	
14	Spitali Rajonal Lezhë	113,821	
	Totali	3,475,301	5,539,138
	Fondi total shtesë për Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar	7081000	

Burimi Spitalet

Nga Tab.8, mund të shihet se shumica e fondeve janë alokuar në Spitalin Universitar të Traumës, sepse ky spital mbulonte të gjithë pacientët e spitalit “ShefqetNdroqi”, të cilët iu drejtuan spitalit Covid (2) si dhe pacientët e disa shërbimeve në Qendrën Spitalore Universitare Nënë Tereza u transferuan në Spitalin Universitar të Traumës. Fondi i vënë në dispozicion për Covid-19 në këtë spital është 162.602 Euro (20 milion lekë) dhe përdoret për materiale mbrojtëse anti-Covid dhe për shpërblimet e personelit mjekësor dhe infermieror që është në vijën e parë të kontaktit me infeksionin.

Shumica e fondeve është alokuar për dy spitalet Covid-19 në Tiranë. Fondet e alokuara për spitalet rajonale përdoren kryesisht për të mbuluar nevojat për pajisje mbrojtëse për stafin, për shërbime dezinfektimi dhe për shpërblimet e personelit mjekësor dhe infermieror që është në vijën e parë të kontaktit me infeksionin.

Rekomandim: Në rast përfshirje të spitaleve rajonale në skemën e trajtimit të pacientëve me Covid-19, është e nevojshme të rriten fondet për këto institucione.

2.6 Projekt buxheti i aprovuar i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për vitin 2021

Projekt-buxheti për 2021, i planifikuar nga MShMS, bazohet në parashikimin e zgjatjes së situatës pandemike Covid-19 në 2021.

Tab-9- Projektbuxheti i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për vitin 2021 000 Euro

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale

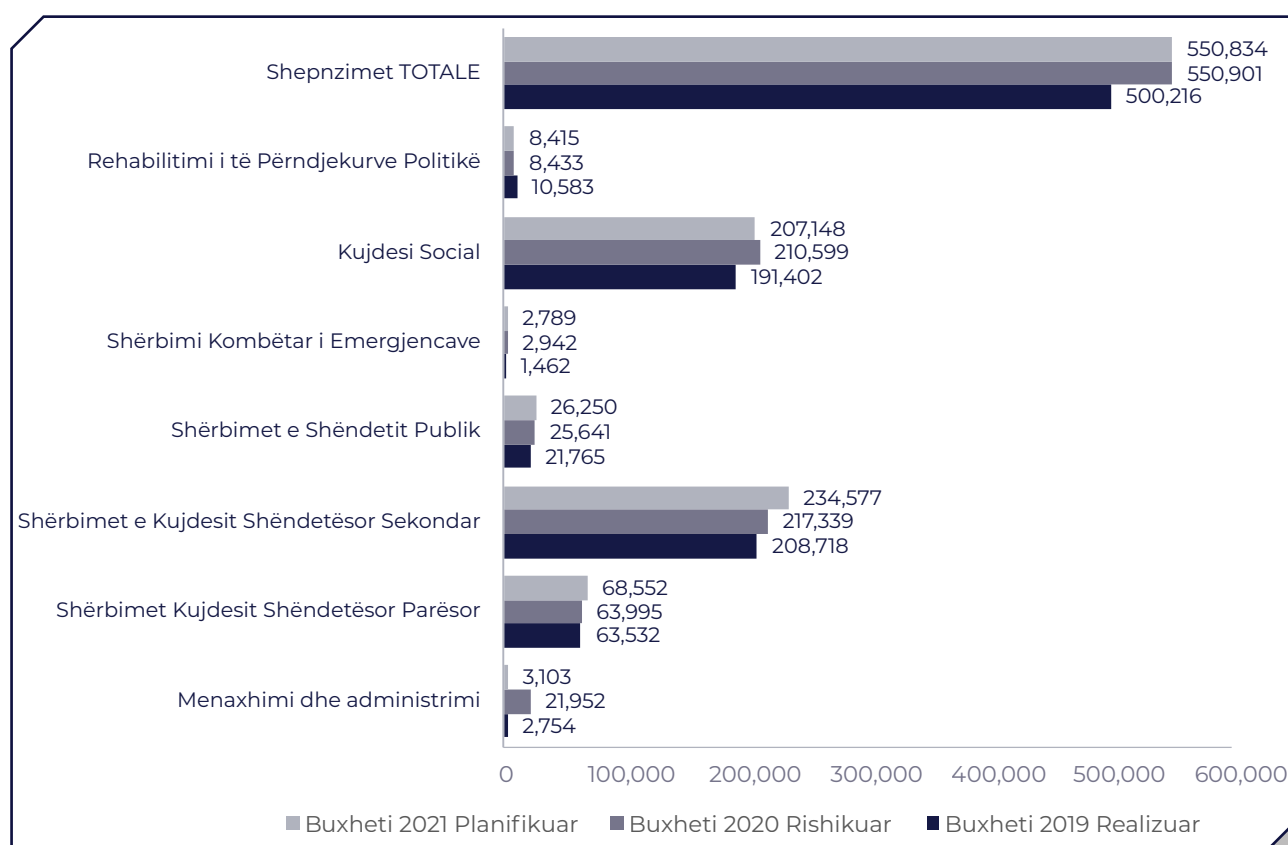
Programet	SHO	Shpenzime Kapitale			Shpenzimet TOTALE (SHO+SHK)
		Financimi i brendshëm	Financimi i jashtëm	Totali SHK	
Menaxhimi dhe administrimi	3,062	41	0	41	3,103
Shërbimet Kujdesit Shëndetësor Parësor	64,748	2,519	1,285	3,804	68,552
Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar	210,651	16,998	6,927	23,925	234,577
Shërbimet e Shëndetit Publik	26,079	171	0	171	26,250
Shërbimi Kombëtar i Emergjencave	2,667	122	0	122	2,789
Kujdesi Social	206,254	81	813	894	207,148
Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë	8,415	0	0	0	8,415
Programet totale të shpenzimeve	521,877	19,933	9,024	28,957	550,834

Nëse krahasojmë fondet e buxhetit të projektit për 2021 dhe 2020, shohim se ato janë në të njëjtin nivel, me një ndryshim brenda programeve duke rritur fondet për Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Parësor me 4.557.000 Euro dhe Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar me 17.238.000 Euro.

Të dhënat në tabelën më poshtë pasqyrojnë ndryshimet e buxhetit në vitet 2019-2020-2021.

Tab.10- MShMS- Krahasimi midis Ligjit të Buxhetit të Realizuar 2019, Buxhetit 2020 të Rishikuar dhe Buxhetit të Planifikuar 2021 në 000Euro

Programe	Buxheti 2019 Realizuar	Buxheti 2020 Rishikuar	Buxheti 2021 Planifikimi
Menaxhimi dhe administrimi	2,754	21,952	3,103
Shërbimet Kujdesit Shëndetësor Parësor	63,532	63,995	68,552
Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar	208,718	217,339	234,577
Shërbimet e Shëndetit Publik	21,765	25,641	26,250
Shërbimi Kombëtar i Emergjencave	1,462	2,942	2,789
Kujdesi Social	191,402	210,599	207,148
Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë	10,583	8,433	8,415
Shpenzimet TOTALE	500,216	550,901	550,834

Siç u përmend më lart, plani i buxhetit 2021 mban të njëjtën strukturë si buxheti i rishikuar i vitit 2020, duke parashikuar rritje në shpenzimet e Shërbimeve Shëndetësore Parësore dhe Sekondare në lidhje me zhvillimin e pandemisë Covid-19.

3. Donacione për të përballuar Covid-19

Shqipëria është mbështetur nga ndihma ndërkombëtare për t'u marrë me pandeminë dhe posaçërisht për të balancuar buxhetin e shtetit.

3.1. Donacione nga BE, fonde, lehtësira dhe shpërndarje

Donacionet e deklaruar që ka përfituar Shqipëria për situatën Covid-19 arrijnë në disa dhjetëra miliona euro / dollarë. Bazuar në deklaratat e drejtuesve të qeverisë në lidhje me donacionet për sektorin shëndetësor, më poshtë është një përmbledhje, e cila ka rezultuar pas kryqëzimit të informacionit nga media shqiptare dhe e huaj.

1. BE po mobilizon një paketë mbi 410 milion EUR në asistencë financiare biltariale të rialokuar për të mbështetur Ballkanin Perëndimor gjatë urgjencës së koronavirusit. Nga kjo paketë, Shqipëria do të marrë vetëm 4 milion EUR mbështetje të menjëhershme për sektorin shëndetësor dhe 46.7 milion EUR mbështetje për rimëkëmbjen sociale dhe ekonomike.
2. Shqipëria po merr 700 mijë USD ndihmë shëndetësore nga SHBA për të ndihmuar në përgatitjen e sektorit shëndetësor ndaj pandemisë COVID-19.

Në fakt, bazuar në përgjigjen e dërguar nga MFE në lidhje me donacionet e bëra nga individë, organizata, institucione dhe qeveri të huaja, si dhe ndihmën shëndetësore të disponueshme nga MShMS, të dyja këto arrijnë në një vlerë totale prej 4.2 milion Euro. Donatorë të shumtë i kanë dhuruar Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale pajisje mbrojtëse kundër kovidit, si dhe pajisje mjekësore.

Tabela më poshtë shpjegon në detaje muajin, emrat e donatorëve, artikujt e marrë së bashku me vlerën që u korrespondon atyre dhe gjithashtu destinacionin përfundimtar.

Tab 10 Ndhimja shëndetësore e marrë nga MShMS për përballimin e Covid-19

Muaji	Donator	Asistenca shëndetësore	Vlera	Distribuar
Maj 2020	EU (UNOPS)	Materiale mbrojtëse,desinfektantë	40,650	Spitale rajonale, Materniteti 1,2 Shefqet Ndroqi
Maj 2020	EMAAR (Kinë)	Materiale mbrojtëse,desinfektantë	178,862	OSHKSH Tiranë, shërbime terciare, materniteti 1.2
Maj 2020	Katar	Materiale mbrojtëse,desinfektantë	447,154	OSHKSH Tiranë, shërbime terciare, materniteti 1.2
Qershor 2020	Emiratet e Bashkuara Arabe	Materiale mbrojtëse,desinfektantë	73,171	Spitale Rajonale, spitale në Tiranë
Qershor 2020	Jordania	Materiale mbrojtëse,desinfektantë	422,764	Spitale Rajonale, spitale në Tiranë
Qershor 2020	Kryqi I kuq Shqiptar	Pajisje mjekësore	24,390	Spitale Rajonale, spitale në Tiranë
Qershor 2020	EU (UNOPS)	Pajisje mjekësore	1,869,919	Spitale Rajonale, spitale në Tiranë
Korrik 2020	PNUD, SËISS and NOR. Govts	Pajisje mjekësore (respirator)	650,407	Spitale Rajonale, spitale në Tiranë
Korrik 2020	OBSH	Materiale mbrojtëse dhe desinfektant	113,821	Spitale Rajonale, spitale në Tiranë
Korrik 2020	Kryqi I kuq Shqiptar (MSE)	Pajisje mjekësore	32,520	Spitali Covid 4
Korrik 2020	Ambasada Amerikane	Materiale mbrojtëse dhe pajisje mjekësore	48,780	Spitale Rajonale, spitale në Tiranë
Gusht 2020	UNICEF	pajisje mjekësore (Oxygenator)	6,504	Spitale Rajonale, spitale në Tiranë
Gusht 2020	EU (UNOPS)	Pajisje laboratory për covid-19	292,683	OSHKSH Tiranë, shërbime terciare, materniteti 1.2
Shtator 2020	Ambasada Gjermane	Pajisje mjekësore (respiratorë)	250,000	Spitali Universitar Shefqet Ndroqi
TOTAL			4,451,626	

Burimi: MShMS, Ambasada e Gjermanisë

Donatorët dhe shumat përkatëse të dhuruara pasqyrohen në llogaritë “Kontribute Vullnetare, COVID-19” të hapura në sistemin bankar.

Tab 11

Kontribute vullnetare për Covid-19 depozituar në depozitën e Qeverisë në Euro / USD / lekë nga bankat tregtare		
Përshkrimi	Vlera në monedhë të huaj	Vlera në lekë
Depozita Qeverisë në Euro	6500	807,068
Depozita Qeverisë në ALL		63,620,133
Totali 1	6500	64,427,201
Kontribute vullnetare për Covid-19 depozituar në depozitën e Qeverisë në Euro / USD / lekë nga bankat tregtare		
Përshkrimi	Vlera në monedhë të huaj	Vlera në lekë
Depozita Qeverisë në USD	299,152	32,918,700
Totali 2	299,152.13	32,918,700.39

Burimi MShMS

Rreth 869,920 Euro (107 milion Lekë) i janë dhuruar Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për blerjen e pajisjeve mjekësore.

Spitali Rajonal Lezhe raporton për dhurime 32,135 Euro (3,952,690 lekë). Spitalet e tjera raportojnë dhurime në materiale mbrojtëse anti-Covid-19, pa specifikuar vlera. Në total, donacionet e raportuara nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale janë 5,353,682 Euro. Duhet të theksohet se ekziston një mungesë transparence e institucioneve buxhetore në lidhje me donacionet e marra. Është e nevojshme të bëhen donacionet më transparente, në mënyrë që të sigurohet që ato të menaxhohen mirë.

4. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale

Ekzekutimi i buxhetit për 8 muaj

4.1 Ekzekutimi i buxhetit për 8 muaj

Për 8 muajt e vitit 2020, realizimi i shpenzimeve raportohet si më poshtë:

Tab.12- Zbatimi buxhetit për 8 muaj në 000Euro

Programet	Janar- Gusht
Menaxhimi dhe administrimi	8,998
Shërbimet Kujdesit Shëndetësor Parësor	44,788
Shërbimet e Kujdesit Shëndetësor Sekondar	121,987
Shërbimet e Shëndetit Publik	13,867
Shërbimi Kombëtar i Emergjencave	934
Kujdesi Social	151,394
Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë	5,770
TOTALI Shpenzimeve	347,739
Shpenzimet e të Ardhurave jashtë Kufirit	2,881
TOTALI	350,620

BurimiMShMS

Sipas raporteve të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për periudhën e tetë muajve janar-gusht 2020, rezulton si më poshtë:

Tab.13

000 Euro

Name of Performance / Product Indicator	Shpenzimet aktuale (fondi i periudhës aktuale / progressive)
Materiale mbrojtëse të blera për COVID 19	5,424
Personeli mjekësor dhe jo-mjekësor i trajtuar me bonus për COVID-19	5,171
Pacientë kuruar për COVID 19	934

Sipas deklaratave të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale:

- Vihet re se në të vërtetë të dhënat mbi shpenzimet për pacientët me Covid-19, të trajtuar në spitalet Covid-19 dhe për shpërblimet e mjekëve, janë më të larta se të dhënat e pasqyruara në tabelën e mësipërme, sepse raportimi për këto çështje në veçanti, të shkëputur nga shpenzimet e tjera, filloi shumë vonë.

- 522 mjekë, 1130 infermierë dhe 134 epidemiologë kanë marrë një bonus mujor prej 1,000 Euro bazuar në punën e tyre me pacientët Covid-19. 739 staf mbështetës kanë marrë 500 Euro shpërblim sipas punës së bërë me pacientët me Covid-19 në pagën mujore, si dhe 150 personel shëndetësor janë punësuar për të siguruar rritjen e kapaciteteve të burimeve njerëzore në spitalet Covid-19.

- Pajisjet mbrojtëse personale janë të garantuara për personelin shëndetësor në të gjitha nivelet e sistemit shëndetësor publik, primar dhe spitalor në vlerë prej 9,76 milion Euro (1,2 miliardë lekë).

- Është investuar në forcimin e kapaciteteve të terapisë intensive dhe subintensive, duke dedikuar 500 shtretër, 80% e tyre me linja oksigjeni dhe ku gjysma e tyre janë kapacitete të reja në sistemin Covid (3) dhe (4) - në shumën 1,3 milion Euro, (160 milion lekë).

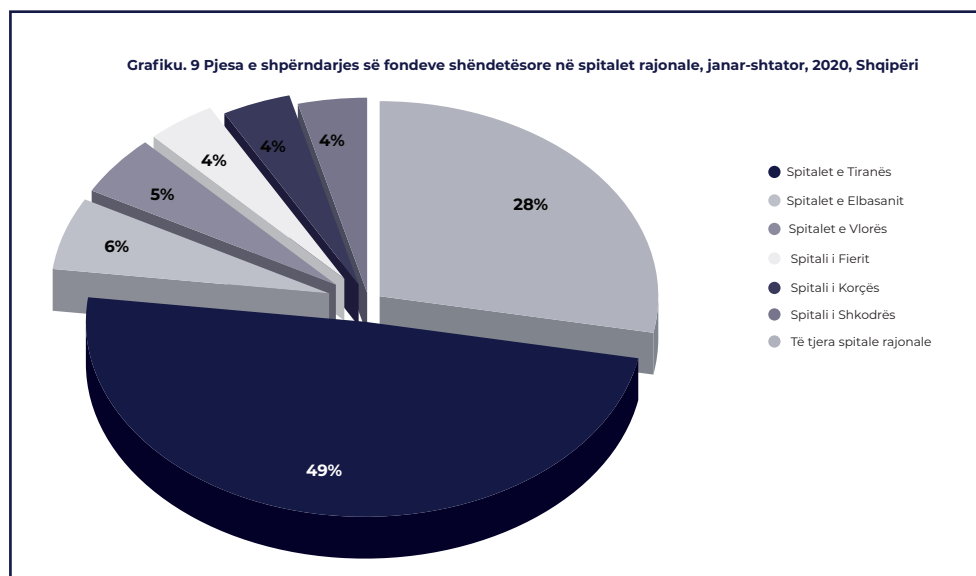
- Medikamentet sigurohen sipas protokolleve të shërbimeve spitalore njësoj si në vendet e tjera pa asnjë mungesë - në shumën 406.504 Euro, (50 milion lekë).

- Terapia plazmatike e garantuar sipas protokolleve në shumën 650.406 Euro (80 milion lekë.)

Bazuar në buxhetin e përgjithshëm të MShMS-së në dispozicionin e tyre, pa fondet Covid-19 ishte shuma 550,9 milion Euro. MShMS ka shpenzuar deri më tani 350,6 milion Euro. Buxheti i mbetur në dispozicion deri në fund të vitit 2020 është 200,28 milion Euro.

4.2. Shërbimet në spitale

Informacioni i dhënë në grafikun më poshtë është nga regjistrimet e pagesave të Thesarit dhe paraqet të gjitha pagesat për spitalet në Shqipëri nga MShMS. Ne mund të shohim se pothuajse 49% e fondeve për spitalet janë shpërndarë në 5 spitale¹⁹ në Tiranë dhe në vendin e dytë janë 2 spitale në Elbasan (6% të fondeve totale), në vendin e tretë janë 2 spitale në Vlorë (5% e fondeve totale), pasuar nga spitali në Korçë, Fier dhe Shkodër (përkatësisht me 4% të fondeve totale). Në grafikun më poshtë mund të shohim se si alokohen fondet e shpenzuara nga institucionet buxhetore për periudhën janar-shtator 2020, sipas të dhënave të Thesarit.

Transferimi i fondeve në spitalet rajonale arrin në 93.4 milion euro, të cilat përbëjnë 26% të të gjitha fondeve në dispozicion të MShMS. Për periudhën Mars - Shtator 2020, transferimi i fondeve në spitalet rajonale arrin në 76.6 milion euro.

Tab 12 Shpërndarja e fondeve të Ministrisë së shëndetësisë dhe mbrojtjes sociale, 2020 në milionë Euro

Institucionet	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator
Ministria	35.4	38.5	35.0	45.3	37.7	41.7	42.2	39.8	44.3
Spitalet	5.6	11.2	11.6	11.9	10.3	11.9	9.5	10.2	11.2
Spitale/Ministri	16%	29%	33%	26%	27%	29%	23%	26%	25%

Burimi: Thesari, MShMS

19. Spitali Universitar Nënë Tereza
Spitali Universitar Shefqet Ndroqi
Spitali Universitar i Traumës

Gjinekologji Obstetrike Spitalore Universitare "Koco Glozheni"

Gjinekologji Obstetrike Spitalore Universitare "Mbretëresha Geraldinë"

Në tabelë, mund të shihet që në momentin e miratimit të aktit të parë normativ pasqyrohet rritja e fondeve të transferuara në spitalet rajonale. Në Mars të vitit 2020, përqindja e fondeve të transferuara në spitale në lidhje me të gjithë buxhetin e MSHMS-së arrin kulmin e periudhës me 33% të totalit.

Fondet më të mëdha janë alokuar për spitalet Covid-19 në Tiranë, ku fondet e transferuara kapin shumën prej 5.8 milion euro, duke zënë 50.3% të të gjitha fondeve të transferuara në spitale në të gjithë vendin. E njëjta qasje në fonde shihet në maj - qershor dhe shtator i cili përkon me kohën e rritjes së numrit të të infektuarve.

Informacioni i hollësishëm me të dhëna në lidhje me shpërndarjen e fondeve në 36 lokalitete, të cilat përfshijnë 43²⁰ spitale që ndodhen në këto rajone, për çdo muaj të vitit 2020 (janar - shtator) mund të gjenden në Aneksin B.

Tab 14 Buxheti dhe procedurat e prokurimeve në spitalet kryesore, 2020, në ,000 Euro

Emri i spitalit	Buxheti per Covid-19		Distribucioni i Buxheti			Të ardhura dytësore	Tendera dhe procedura			Dhurime			Desinfektim
	Shpërndarë	Kërkuar	Mbrojtje dhe ilace	Pajisje	Shërbime stafi		no	Të hapura	Të mbyllura	Ilace	Pajisje	Materiale mbrojtëse	
Spitali Universitar "Shefqet Ndroqi"	528	2423	358		358	Pa të ardhura	3	po	jo	jo	po	po	po
Spitali Universitar "Nënë Tereza"	1922	1922	805	-	Po	Të ardhura të ulëta	9	po	jo	po	po	po	po
Spitali Universitar i Traumës	5702	-	Po	Po	Po	Të ardhura të ulëta	2	po	jo	jo	po	po	po
Spitali Rajonal Shkodër	114	84	Po	Po	Po	Të ardhura të ulëta	4	po	jo	po	po	po	po
Spitali Rajonal Vlorë	155	47	57	41	57	Të ardhura të ulëta	4	po	jo	jo	po	po	po
Spitali Rajonal Lezhë	89	89	45	-	44	Të ardhura të ulëta	16	po	jo	jo	po	po	po
Spitali Obstetrik dhe Gjinekologjik Koco Glozheni	81	-	Po	Jo	Po	Të ardhura të ulëta	-	po	jo	jo	jo	po	po
Spitali Rajonal Berat	65	30	Po	Jo	Po	Të ardhura të ulëta	4	po	jo	jo	jo	po	po
Spitali Rajonal Durrës	288	61	Po	jo	Po	Të ardhura të ulëta	1	po	jo	jo	jo	po	po
Spitali Rajonal Korçë	101	-	89		11	Të ardhura të ulëta	3	po	jo	jo	jo	po	po

Sipas përgjigjeve nga spitalet rajonale (tabela 14) përfshirë ato që janë spitalet kryesore në Tiranë, mund të shihet se fondet e alokuara për përballimin e situatës Covid-19 janë 9 milion Euro. Kërkesa për ndarjen e fondeve nga administratat e spitalit është 4.6 milion Euro. Kërkesat janë kryesisht për pajisje mjekësore dhe mbrojtëse. Sipas analizës së kërkesave, duket se shpërblimi i stafit është i centralizuar në MShMS.

20. 12 spitale të rajoneve dhe lokaliteteve

5. Menaxhimi i fondeve buxhetore për përballimin e Covid-19

5.1. Mënyra e prokurimit, ndryshimi ligjor

Fondet e destinuar për Covid-19 janë përqendruar kryesisht në MShMS, ku janë kryer procedura të centralizuara të prokurimit për të mbuluar nevojat e institucioneve spitalore. Në bazë të vendimit nr. 1563, dt 24.03.2020 të Komitetit Teknik për trajtimin e situatës Covid-19, MShMS ka zbatuar procedurën e drejtpërdrejtë të përcaktuar në VKM Nr. 203, datë 26.02.2020, për nënshkrimin e kontratave të miratuara nga Këshilli i Ministrave.

Që nga Marsi i vitit 2020, Prokurimet për kontratat në lidhje me Covid-19, nga MShMS, u bënë bazuar në VKM nr. 203, dt.26.2.2020 "Për procedurat e përdorura për lidhjen e kontratave të diktura nga interesat thelbësore të shtetit".²¹

Duke pasur parasysh situatën e emergjencës kombëtare në situatën e "katastrofës natyrore", duke qenë se kemi të bëjmë me kontrata të diktura nga interesat thelbësore të shtetit për të përballuar situatën dhe mbrojtur shëndetin e popullatës, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale ka përdorur procedurën e drejtpërdrejtë për 15 kontrata siç shihet në tabelën 16.

Tab. 16 Procedurat e Prokurimit me Vendim të Këshillit të Ministrave, Mars-Shtator 2020

Nr	Objekti i prokurimit	Lloji i Procedurës së Prokurimit	Vlera e Kontratës (në 000 Euro përfshirë TVSH-në)	Vlera e kontratës (në 000 lekë përfshirë TVSH-në)	Zhvilluesi i prokurimit
1	Për miratimin e kontratës me Objekt "Blerja e materialeve për mbrojtje personale për COVID-19", "Blerja e barnave kundër Covid-19, e ndarë në 10 pjesë (një ilaç një pjesë)"	Procedurë Direkte	2814	346106	VKM
2	Pjesa 1 "Blerje pajisjesh për laboratorin mikrobiologjik për zbatimin e RT-PCR të përshtatshme për t'u përdorur për pajisjet ekzistuese të ndërmarrjes Bioneer ose ekuivalente për QSUT"	Procedurë Direkte	83	10200	VKM
3	Pjesa 2 "Trajtimi dhe asgjësimi i mbetjeve që rezultojnë nga shërbimet për pacientët që marrin trajtim me COVID-19 për QSUT"	Procedurë Direkte	29	3551	VKM
4	"Furnizimi i vendosjes së frymëmarrjes me dy mënyra për të rriturit dhe moshën pediatrike për COVID-19"	Procedurë Direkte	732	90072	VKM
5	Për blerjen e omeprazole 40 mg/vial flacon "	Procedurë Direkte	79	9666	VKM
6	Për blerjen e oseltamivir (tamiflu) 75 mg tablet"	Procedurë Direkte	7	885	VKM
7	Për të blerë beclomethasone + salbutamol 80 mcg+1600 mcg vial"	Procedurë Direkte	4	513	VKM
8	"Për blerjen e kompleteve dhe materialeve të konsumit për biologjinë molekulare për ISHP "	Procedurë Direkte	212	26070	VKM
9	"Për blerjen e materialeve të konsumit laboratorik për ISHP"	Procedurë Direkte	31	3799	VKM
10	"Për blerjen e tabletave me kapsulë ribavirin 200 mg "	Procedurë Direkte	0.1	11	VKM
11	"Për blerjen e barnave propofol 10mg/ml -50ml vitale"	Procedurë Direkte	3	360	VKM
12	"Për furnizimin e produkteve të prej letre të tipit tryezë letre me rul dhe letër higjienike, për pacientët me Covid-19 dhe personelin mjekësor në QSUT"	Procedurë Direkte	17	2135	VKM
13	"Për blerjen e pajisjeve për laboratorin mikrobiologjik për diagnozën serologjike"	Procedurë Direkte	34	4214	VKM
14	"Për zhvendosjen e sistemit të dializës nga pediatria e specialiteteve në ndërtesën e spitalit infektiv"	Procedurë Direkte	8	1020	VKM
TOTALI			4054	498,602	

21. Ndryshuar me VKM Nr.242, datë 22.3.2020 "Për procedurat për lidhjen e kontratave në lidhje me epideminë e shkaktuar nga infeksioni COVID-19"

Kontratat që u miratuan sipas vendimit të Këshillit të Ministrave përfshijnë një shumë totale prej 4,05 milion Euro. Tenderi për blerjen e ilaçeve dhe pajisjeve shëndetësore ka qenë tema e një debati të nxehtë në Shqipëri, për shkak të faktit që ato të realizohen përmes një procedure tjetër, e cila shmang publikimin e të dhënave.

Organi i Antikorrupsionit i Këshillit të Evropës (GRECO) vlerëson se *“rreziqet e korrupsionit nuk duhet të nënvlerësohen pasi vendet përballen me emergjenca të pamohueshme, pushteti qeveritar përqendrohet, ndërsa liritë dhe të drejtat anashkalohen, dhe në të njëjtën kohë shuma të mëdha parash derdhen në ekonomi për të lehtësuar krizën”*. Pikërisht për këtë arsye, GRECO lëshon një udhëzim për vendet anëtare, mes të cilave është edhe Shqipëria.

Debati u përqendrua në faktin se në rastin e përhapjes së infeksionit Covid-19 dhe deklarimit të gjendjes së katastrofës natyrore, procedurat e prokurimit duhet të ishin referuar nenit 33, pika 2 / c, të ligjit nr. 9643, datë 20.11.2006 “Për prokurimin publik”, i ndryshuar, i cili përcakton se “për shkak të një nevojë ekstreme, të shkakuar nga ngjarje të paparashikuara nga autoriteti kontraktues” përdoret “Procedura me Negocim, pa njoftim paraprak”. Kjo procedurë e prokurimit është transparente sepse dokumentet e tenderit publikohen në sistemin elektronik të prokurimit.

Miratimi i kontratave me vendim të Këshillit të Ministrave kanë qenë subjekt i auditimit,

Në VKM nr. 203, dt 26.02.2020, “Për procedurat e përdorura për lidhjen e kontratave që diktohen nga interesat thelbësore të shtetit”, nuk përcaktohet përcaktimi i situatës, rrethanave ose rasteve kur kemi të bëjmë me “interesa thelbësore të shtetit”. Termi “interesa thelbësore të shtetit” nuk ka gjetur një rregullim ligjor, janë krijuar kushte për arbitraritet në përdorimin e kësaj procedure dhe transparencë nuk është siguruar. Prokurimet e kryera nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, sipas procedurës direkte, bazuar në VKM Nr. 203, dt 26.02.2020, u shoqëruan me një mungesë transparence, në lidhje me objektin e kontratës, operatorët pjesëmarrës, kriteret e vlerësimit, llogaritjen e fondit limit dhe çmimet e fituesit. Në VKM-në e miratimit të kontratave jepen të dhëna vetëm për vlerën totale të kontratës dhe emrin e kontraktorit. Kjo procedurë nuk siguron transparencë dhe kërkohet për kontratat publike.

por megjithëse dosjet e tyre u vunë në dispozicion të SPAK²² në maj 2020 dhe Kontrolli i Lartë i Shtetit ka përfunduar kontrollin e tyre që nga korriku i vitit 2020, asnjë nga këto institucione nuk ka publikuar ende raportete auditimit për t’i bërë shpenzimet buxhetore transparente.

Pas këtij debati, prokurimet për kontratat në lidhje me Covid-19, u kryen nga MShMS, në përputhje me Ligjin Nr. 9643, datë 26.11.2006 “Për prokurimin publik”.

22. SPAK, Struktura Speciale Antikorrupsion është një organ i pavarur gjyqësor i ngarkuar për të hetuar korrupsionin dhe krimin e organizuar në nivelet më të larta të qeverisë dhe shoqërisë në Shqipëri. Ai përbëhet nga Byroja Kombëtare e Hetimit, Prokuroria Speciale dhe Gjykatat Speciale

Tab.15 Procedurat e prokurimit nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Mars - Shtator 2020

Nr	Objekti i Prokurimit	Lloji i Procedurës së Prokurimit	Vlera e Kontratës (në 000 Euro përfshirë TVSH-në)	Vlera e kontratës (në 000 lekë përfshirë TVSH-në)	Zhvilluesi i prokurimit
1	"Blerja e ilaçeve antineoplastike dhe imunomodulatorit, Tocilizumab 400mg / 20ml"	I hapur lokal	204	25056	MShMS
2	"Pajisjet F. V për linjat e gazit mjekësor në Qendrën Spitalore Universitare" Nënë Tereza ", Spitali Universitar" Shëfjet Ndroqi ", Materniteti Mbretëresha Gelardine "dhe Spitali i Kavajës", për të përballuar situatën COVID-19 "	I hapur lokal	593	72977	MShMS
3	Blerja e artikujve për masat e mbrojtjes personale për të përballuar situatën COVID-19 nga strukturat e shëndetit publik	I negociuar pa njoftim	1541	189585	MShMS
4	Blerja e maskave dhe dorezave për duar	Vlerë e vogël	1	145	MShMS
5	Blerjen e monitorëve anti covid për pacientët	I negociuar pa njoftim	446	54905	MShMS
6	Blerja e tamponave nazofaringeale për ISHP	I negociuar pa njoftim	75	9240	MShMS
7	Blerja e seteve dhe zgjidhjeve për qasjen produktive së bashku me pajisjet përkatëse në përdorim	I negociuar pa njoftim	122	14975	MShMS
TOTAL			2983	36688	

Burimi: MShMS

Kontratat në lidhje me procedurat e hapura ishin 797,016 Euro. Kontratat në lidhje me procedurën e negociuar pa shpallje ishin në një vlerë totale prej 2.18 milion Euro. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, me fondet për të përballuar pandeminë Covid-19, ka në procesin e prokurimit procedurat për furnizimin e spitaleve me pajisjet e nevojshme për përballjen me pandeminë, siç jepet në tabelën më poshtë:

Tabela: 16- Procesi i prokurimit

Nr.	Objekti i procedurave	000 Euro
1	"Blerja e testeve dhe materialeve të konsumit të nevojshëm për pajisjen COBAS® 6800 për një periudhë prej 6 muajsh", për ISHP,	1,614.73
2	"Furnizimi dhe instalimi i pajisjeve për linjat e gazit mjekësor në Spitali Universitar" ShëfjetNdroqi "Tiranë, spitali rajonal i Durrësit, spitali rajonal Elbasan, spitali rajonal Korçë, spital rajonal Shkodër, spital rajonal Vlorë"	468.98
3	"Blerja e seteve dhe zgjidhjeve për aferizë produktive së bashku me pajisjet përkatëse në përdorim" për Qendrën Kombëtare të Transfuzionit të Gjakut, Marrëveshje Kuadër me një operator ekonomik - ku përcaktohen të gjitha kushtet, me një kohëzgjatje prej 12 muajsh	417.02
4	Pjesa 1 - Respirator standard për reanimacion	ESA
5	Pjesa 2 - Respirator standard për reanimacion	774.63
6	Furnizimi- Pajisjet mjekësore - Skaneri CT	1,171.64
7	Blerja e artikujve për masa mbrojtëse personale për të përballuar situatën e Covid-19 "- Marrëveshja Kuadër me një operator ekonomik - ku përcaktohen të gjitha kushtet - për një periudhë prej 12 muajsh	4,877.56
8	Vendosja e pajisjes mjekësore - Rezonanca magnetike (MRI)	1,173.57
Totali		11,004.24

Kontratat Covid-19 të prokuruar gjithsej nga MShMS, janë rreth 11 milion Euro (2.219 milion Lekë)

5.2. Procedurat e prokurimit të kryera dhe kontratat e lidhura nga spitalet

Procedurat e zhvilluara nga institucionet e tjera të varësisë së MShMS, me objekt blerjen e materialeve mbrojtëse anti-Covid-19 dhe blerjen e materialeve dhe shërbimeve të dezinfektimit, kishin kryesisht prokurime me vlerë të ulët.

Tabela.17- Procedurat e prokurimit nga spitalet

Nr.	Spitali	Fondet për covid të prokuruar nga spitalet (000 Euro)
1	Qendra Spitalore Universitare Nënë Tereza	886.18
2	Spitali Universitar i Sëmundjeve të Mushkërive Shefqet Ndroqi	602.67
3	Spitali Universitar i Traumës	15.48
4	Spitali Obstetrik dhe Gjinekologjik Koco Glozheni	3.25
5	Gjirokastrë	16.26
6	Spitali Rajonal Vlorë	7.80
7	Spitali Rajonal Shkodër	14.63
8	Spitali Rajonal Berat	7.18
9	Spitali Rajonal Korçë	1.44
10	Spitali Rajonal Durrës	3.46
11	Spitali Rajonal Lezhë	21.47

Nga tabela e mësipërme, me të dhënat e marra nga faqja zyrtare e internetit app.gov.al, vërehet se duke përjashtuar spitalet Covid (1) dhe Covid (2) spitalet e tjera kanë kryer procedura me vlerë të ulët të prokurimit, ndërsa furnizimi i ilaçet, materialet mjekësore, materiali për mbrojtje personale dhe pajisjet mjekësore kryhen përmes kontratave të kryera nga Ministria e Mbrojtjes, si organ qendror i blerjes.

KONKLUZIONE

- Megjithëse është deklaruar nga qeveria se sektori i shëndetësisë ka marrë fonde të mjaftueshme për të përballuar situatën pandemike, mbetet një realitet që sektori i shëndetësisë ka përfituar direkt vetëm 24.3 milion euro nga buxheti, nga të cilat 14.5 milion euro (1.8 miliardë lekë) janë për shpenzime operative dhe 9.8 Milion Euro (1.2 miliardë lekë) janë për investime kapitale.
- Nga fondet e alokuara 60% e tyre shkojnë direkt për njerëz të infektuar dhe paga të stafit mjekësor, ndërsa 40% e mbetur shkojnë për shpenzime operative.
- Spitalet kushtuar Covid-19, deri më tani kanë përballuar situatën, por në rast të rritjes së pacientëve sipas skenarëve të siguruar nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, kapacitetet profesionale të mjekëve dhe infermierëve, ato të shpëtimit të jetës, frymëmarrjes, pajisjet e ventilimit dhe aspiratorët, janë shumë të ulta në numër për të përballuar situatën.
- Para shpërthimit të Covid-19, sistemi shëndetësor u përball me vështirësi kritike në financimin dhe ofrimin e shërbimeve. Kostot për frymë për sistemin janë dukshëm më të ulëta se mesatarja e BE-së dhe mënyra se si ato financimi i pakët shpenzohet është joefikas ose në kundërshtim me profilin e sëmundshmërisë në rajon.
- Shpërndarja e fondeve në të gjitha Spitalet e Tiranës për të gjithë periudhën, janar - shtator 2020 është rreth gjysma e fondeve totale të planifikuara për t'u shpërndarë në të gjitha spitalet rajonale në vend. Por, barra e trajtimit të pandemisë mbeti në Tiranë. Kjo do të thotë që fondet zakonisht nuk korrespondojnë me rritjen e numrit të pacientëve të infektuar, por ndjekin një fluks shpenzimesh që korrespondojnë me një planifikim historik të buxhetit dhe që duhet të realizohen në përputhje me programin e buxhetit.
- Në analizën midis shpenzimeve të bëra për përballimin e koronavirusit, vërehet se ka një rritje mesatare prej 10% të shpenzimeve për ilaçe, pajisje mjekësore dhe materiale mbrojtëse, paga dhe kosto të tjera administrative krahasuar me shpërndarjen e fondeve sipas buxheti fillestar i vitit 2020.
- Vihet re se fondet për veprimet parandaluese për të mbrojtur popullatën nga infeksioni janë lënë pas dore. Në këtë kontekst, gjithçka ka mbetur në veprimet këshilluese për mbajtjen e maskave, larjen e duarve dhe ruajtjen e distancës shoqërore. Në këtë moment, kur numri i njerëzve të infektuar po rritet me shpejtësi, nuk ka asnjë veprim nga MShMS ose pushteti lokal, veprime për dezinfektimin e hapësirave publike, qendrat tregtare, stacionet e autobusëve, oborret e shkollave etj., vende që mund të bëhen burim i infeksionit. Gjithashtu nuk ka veprime në lidhje me kontrollin e ndotjes së ajrit.
- MShMS është lënë jashtë vëmendjes dhe nuk ka asnjë ekip të trajnuar për të ndihmuar një pjesë të madhe të pacientëve me Covid-19 të cilët ndiqen nga një mjek i familjes dhe trajtohen në shtëpi dhe nuk ka rimbursime për ilaçet e përdorura për të trajtuar këtë grup të pacientëve. Është e nevojshme të sigurohet personeli mjekësor që të jetë në gjendje të monitorojë pacientët e trajtuar në shtëpi, si dhe të sigurojë rimbursimin e barnave për Covid-19, pasi ky trajtim gjithashtu ka rritur kostot për pacientët me të ardhura të ulëta.
- Një mangësi e madhe në këtë raport u identifikua me të dhënat e siguruara nga institucionet përgjegjëse për sigurimin e informacionit të saktë dhe të qartë. Të dhënat e gjetura nga burimet zyrtare të informacionit²³ janë jo të plota, me gabime dhe të dhëna

fragmentare, duke mos dhënë mundësinë për të analizuar një situatë për të ardhur në përfundime. Edhe pse garancia e të dhënave financiare në internet jepet në disa faqe për të informuar publikun, rezulton për shumicën e lexuesve se të dhënat janë në një nivel që nuk çon në transparencë, por në konfuzion dhe pasiguri për të arritur në një përfundim mbi përdorimin e fondeve publike. Në këtë kontekst, institucionet për transparencën e fondeve duhet të sqarojnë qarkullimin e fondeve nga alokimet e buxhetit në destinacionin përfundimtar.

REKOMANDIME

-Investimi i katër spitaleve rajonale: Fier, Elbasan, Kukës dhe Lezhë për përballimin e urgjencave kirurgjikale (jo covid) dhe ato të sëmundjeve malinje. Në Spitalin Universitar të Traumës janë transferuar të gjitha urgjencat e kirurgjisë por edhe ato të patologjive malinje, ku puna në këtë spital është trefishuar. Spitalet rajonale kanë kapacitetet infrastrukturore dhe të burimeve njerëzore për të përballuar fluksin e urgjencave kirurgjikale dhe ato të sëmundjeve malinje, sipas një shpërndarje të organizuar nga MSHMS.

-Investimi në laboratore dhe kite për realizimin e pandërprerë të një pakete analizash që i përgjigjet në kohë nevojave të cilësisë së shërbimit.

-Të shfrytëzohen kapacitetet profesionale të specialistëve të sëmundjeve infektive në kujdesin shëndetësor parësor, si dhe të forcohen njësitë e kujdesit intensiv në spitalet rajonale, duke investuar me pajisjet e nevojshme mjekësore për të rritur efektivitetin e trajtimit të rasteve me Covid-19. Kjo gjithashtu kërkon një rritje të fondeve të buxhetit. Vendosja në funksion e spitaleve rajonale jo vetëm që nuk kërkon investime me shuma të mëdha, por është kosto-eficiente nga ana e menaxhimit financiar dhe të burimeve njerëzore.

-Rënia e të ardhurave dytësore në sistemin shëndetësor duhet të programohet të shpërndahet si një efekt kombëtar dhe duke zvogëluar shpenzimet e tjera buxhetore për sektorë më pak të rëndësishëm dhe për të riprogramuar Programin Buxhetor Afatmesëm 2021-2023.

-Rritja e transparencës përmes publikimit të raporteve financiare, statistikave dhe donacioneve duke bërë transparencë të financimit dhe menaxhimit të fondeve buxhetore. Për këtë, duhet të zbatohet korniza ligjore për të drejtën e informacionit.

-Rritja e bashkëpunimit me qeverinë lokale, për të marrë masa për parandalimin dhe kufizimin e përhapjes së infeksionit, përmes pastrimit dhe dezinfektimit të hapësirave publike.

-Shtimi në listën e rimbursimit të ilaçeve trajtimin e pacientëve me Covid-19, bazuar dhe në llogaritjen e efektit financiar në buxhet.

ANEKSI A

1. Të dhëna për pajisjet e dhuruara

Emri i pajisjes	Sasia
Monitorë	330
Respiratorë	173
Krevatë	100
Aspirator room	20
Defibrilator	25
ECG	50
Pompa infuzioni	50
Shiringa elektrike	65
Helmeta CPAP	184
Ventilues portable i ambulancës	49
Oksimetra pulsi	57
Maskë e plotë për fytyrë CPAP	140
Laringoskopë	55
CPAP fleksibël dhe të lehtë për hundën	140
Përqendruer oksigjeni	20
Sete intubimi	750
ECO Portabël	10
ECO fikse	10
Grafikë portabël	2
CPAP ventilator	34
Pajisje mjekësore ,aksesorë dhe pajisje (Ambu)	75
Drita kirurgjikale të dyfishta	1
Trumpf Operating Table Jupiter (operating bed	1

2. Maska mbrojtëse për personelin mjekësor

- ▶ Maskë mbrojtëse mjekësore për fytyrën (maskë kirurgjikale): 1.150.450 copë.
- ▶ Maska për frymëmarrjen për personelin mjekësor: 98.000 copë.

3. Furnizime me pajisje sipas donatorëve

Dhuruesi	Emri I pajisjes	TOTALI	Burimi I shpenzimit
Buxhet MSHMS	Monitorë	265	Buxheti 2020
MSHMS	Respiratorë nga kontrata eMSHMS	5	Buxheti 2021
UNOPS	monitorë	50	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	krevatë	100	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Aspirator room	20	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	defibrilator	25	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	ECG	50	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Pompa infuzioni	50	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Shiringa elektrike	50	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Helmeta CPAP	140	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Ventilues portabile i ambulancës	15	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Oksimetra pulsi	57	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	" Maskë e plotë fytyre CPAP me kapelë	140	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Laringoskopë	55	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	CPAP fleksibël dhe të lehtë për hundën	140	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Përqendruar oksigjeni	20	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Sete intubimi	750	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Portable ventilator HOSPITAL	10	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	ECO Portabël	10	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	"ECO fikse"	2	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	Grafikë portabël	34	Dhurimi i fondit të BE-së
UNOPS	CPAP ventilator	75	Dhurimi i fondit të BE-së
PNUD	Pajisje mjekësore ,aksesorë dhe pajisje (Ambu)	31	Dhurim
KRYQI I KUQ (KOMPANIT E TELEKOMUNIKACIONIT)	Respiratorë (PNUD)	40	Dhurim
Kryqi I Kuq	"Respiratorë (BiPAP) "	1	Dhurim
	Trumpf Operating Table Jupiter (operating bed)	1	Dhurim
AMB Amerikane	Shiringa elektrike (Pompë shiringash)	15	Dhurim
	Helmeta CPAP	44	Dhurim
	Multi parameter Monitor	15	Dhurim
Fondi Global	Respirator Donation from GF	3	Dhurim
ABI Bank	Respirator Donation from ABI Bank	3	Dhurim
Kompania Private X	Respirator donation private company	1	Dhurim
NATO	Respirator donation USA	60	Dhurim

Këto të dhëna mund të mos jenë përfundimtare, pasi ato ndryshojnë vazhdimisht dhe janë marrë nga botimet në MSHMS.

ANEKSI B

Të dhëna nga Thesari për pagesat e bëra nga institucionet spitalore

Informacioni i dhënë në Aneksin 2 është nga regjistrimet e pagesave të Thesarit dhe paraqet të gjitha pagesat për spitalet në Shqipëri nga MShMS.

Ne mund të shohim se pothuajse 49% e fondeve për spitalet shpërndahen në 5 spitale në Spitalet e Tiranës, dhe në vendin e dytë janë 2 spitale në Elbasan (6% të fondeve totale), në vendin e tretë janë 2 spitale në Vlorë (5% e fondeve totale), pasuar nga spitali në Korçë, Fier dhe Shkodër (përkatësisht me 4% të fondeve totale). Të dhënat nga Thesari për spitalin e Durrësit ndikohen nga fakti që ky institucion operon me llogari rrjedhëse si pjesë e një projekti pilot për administrimin e tij.

Distribution of budget from MoHSP to hospitals in Albania, January - September 2020

in Euro

Destination	January		February		March		April		May		June		July		August		September		Total 9-m	
	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital	Expenses	% /tot hospital
Hospital Vlorë	371,031	6.6%	700,445	6.5%	730,393	6.5%	605,177	5.1%	465,677	4.5%	480,335	4.0%	498,770	5.2%	510,383	5.0%	571,742	5.1%	4,933,953	3%
Hospital Tirana	2,277,646	40.7%	5,476,178	49.0%	5,830,901	50.3%	5,711,948	48.2%	5,250,766	50.9%	7,097,317	59.6%	3,841,969	40.4%	5,033,858	49.4%	5,936,641	52.8%	46,439,223	49%
Hospital Shkodër	353,459	6.5%	400,180	3.6%	484,731	4.2%	401,148	3.4%	375,559	3.6%	358,716	3.0%	489,409	5.1%	542,153	5.3%	479,843	4.3%	3,885,399	4%
Hospital Elbasan	309,240	5.5%	643,464	5.8%	557,282	4.8%	693,594	5.8%	551,976	5.4%	508,622	4.2%	581,189	6.1%	696,959	6.8%	594,611	5.3%	5,133,935	6%
Hospital Luçanë	133,881	2.4%	247,365	2.2%	219,183	1.9%	220,070	1.9%	192,637	1.9%	178,982	1.5%	190,864	2.0%	171,981	1.7%	236,287	2.1%	1,791,250	2%
Hospital Lezhë	125,162	2.2%	365,514	3.3%	384,326	3.3%	215,749	1.8%	354,913	3.4%	212,779	1.8%	284,953	3.0%	206,143	2.0%	195,388	1.7%	2,344,927	3%
Hospital Kukës	136,170	2.4%	160,597	1.4%	337,911	2.9%	594,108	5.0%	172,632	1.7%	126,053	1.1%	403,845	4.2%	136,780	1.3%	191,348	1.7%	2,259,444	2%
Hospital Korçë	206,307	3.7%	449,566	4.0%	349,000	3.0%	525,792	4.4%	381,654	3.7%	335,347	2.8%	334,487	3.5%	232,362	2.3%	513,257	4.6%	3,327,773	4%
Hospital Gjirokastrë	53,052	0.9%	325,574	2.9%	221,060	1.9%	214,617	1.8%	131,601	1.3%	182,794	1.5%	173,737	1.8%	196,003	1.9%	114,787	1.0%	1,613,225	2%
Hospital Fier	198,726	3.6%	199,506	1.8%	215,023	1.9%	363,656	3.1%	375,164	3.6%	485,179	4.1%	446,094	4.7%	528,865	5.2%	441,903	3.9%	3,254,118	4%
Hospital Dibër	130,903	2.5%	148,508	1.3%	151,212	1.3%	166,799	1.4%	238,049	2.3%	145,895	1.2%	211,767	2.2%	162,564	1.6%	146,680	1.3%	1,502,377	2%
Hospital Tropojë	61,950	1.1%	76,660	0.7%	70,989	0.6%	58,177	0.5%	75,644	2.3%	84,625	0.7%	74,072	0.8%	67,476	0.7%	70,925	0.6%	640,519	1%
Hospital Tëpelenë	50,475	0.9%	64,442	0.6%	66,762	0.6%	54,108	0.5%	54,690	0.7%	58,431	0.5%	64,621	0.7%	42,073	0.4%	60,017	0.5%	515,620	0.6%
Hospital Shkupar	41,805	0.7%	49,784	0.4%	48,787	0.4%	44,983	0.4%	50,348	0.5%	55,087	0.5%	60,535	0.6%	58,052	0.6%	54,470	0.5%	463,852	0.5%
Hospital Sarandë	79,055	1.4%	257,094	2.3%	227,110	2.0%	156,045	1.3%	144,586	0.5%	135,747	1.1%	126,076	1.3%	152,690	1.5%	131,869	1.2%	1,410,272	1.4%
Hospital Pukë	47,404	0.8%	73,172	0.7%	65,660	0.6%	55,807	0.5%	53,952	0.5%	69,194	0.6%	62,895	0.7%	52,261	0.5%	73,449	0.7%	553,795	0.6%
Hospital Pogradec	81,747	1.5%	121,856	1.1%	140,332	1.2%	185,384	1.6%	134,207	1.3%	113,025	0.9%	96,945	1.0%	122,341	1.2%	166,019	1.5%	1,161,857	1.3%
Hospital Pëmet	90,921	1.6%	50,287	0.5%	67,689	0.6%	61,163	0.5%	44,163	0.4%	62,386	0.5%	68,924	0.7%	42,143	0.4%	68,702	0.6%	556,378	0.7%
Hospital Pegin	20,068	0.4%	30,310	0.3%	20,021	0.2%	22,435	0.2%	21,906	0.2%	19,757	0.2%	20,231	0.2%	23,498	0.2%	22,652	0.2%	200,876	0.2%
Hospital Madis	53,583	1.0%	106,046	0.9%	68,404	0.6%	87,603	0.7%	57,220	0.6%	75,778	0.6%	75,919	0.8%	60,948	0.6%	93,828	0.8%	699,329	0.7%
Hospital Mat	67,834	1.2%	88,451	0.8%	85,027	0.7%	90,302	0.8%	87,585	0.8%	97,820	0.8%	79,952	0.8%	85,207	0.8%	88,512	0.8%	770,690	0.8%
Hospital Mallakastrë	39,936	0.7%	32,352	0.3%	26,152	0.2%	32,201	0.3%	28,802	0.3%	39,441	0.3%	32,796	0.3%	24,159	0.2%	27,025	0.2%	282,864	0.3%
Hospital M. Madhe	11,629	0.2%	13,567	0.1%	13,321	0.1%	11,858	0.1%	12,403	0.1%	13,744	0.1%	14,156	0.1%	7,041	0.1%	19,345	0.2%	117,063	0.1%
Hospital Librazhd	73,422	1.3%	152,198	1.4%	108,667	0.9%	90,664	0.8%	99,122	1.0%	100,681	0.8%	145,625	1.5%	112,654	1.1%	115,056	1.0%	998,088	1.1%
Hospital Lac	41,843	0.7%	77,227	0.7%	72,850	0.6%	70,715	0.6%	62,096	0.6%	58,235	0.5%	79,417	0.8%	42,628	0.4%	80,709	0.7%	585,721	0.6%
Hospital Kucovë	35,368	0.6%	49,329	0.4%	47,112	0.4%	42,612	0.4%	56,878	0.6%	41,724	0.4%	38,163	0.4%	51,570	0.5%	49,289	0.4%	412,043	0.5%
Hospital Krujë	66,676	1.2%	99,670	0.9%	81,197	0.7%	90,521	0.8%	91,269	0.9%	101,743	0.9%	102,483	1.1%	92,704	0.9%	105,024	0.9%	831,288	0.9%
Hospital Enxhë	46,102	0.8%	52,307	0.5%	77,214	0.7%	60,376	0.5%	47,790	0.5%	50,367	0.4%	59,462	0.6%	62,133	0.6%	52,487	0.5%	508,257	0.6%
Hospital Kavajë	56,165	1.0%	30,949	0.3%	74,740	0.6%	79,746	0.7%	79,471	0.8%	73,417	0.6%	77,814	0.8%	74,694	0.7%	71,662	0.6%	618,657	0.7%
Hospital Has	22,572	0.4%	40,483	0.4%	41,705	0.4%	34,339	0.3%	34,361	0.3%	26,843	0.2%	31,978	0.3%	29,176	0.3%	54,617	0.5%	316,076	0.3%
Hospital Gramsh	59,054	1.1%	137,902	1.2%	74,400	0.6%	102,886	0.9%	84,419	0.8%	83,406	0.7%	89,720	0.9%	82,561	0.8%	59,910	0.5%	774,259	0.8%
Hospital Durrës	0	0.0%	0	0.0%	179,756	1.6%	179,139	1.5%	163,420	1.6%	161,737	1.4%	0	0.0%	161,719	1.6%	0	0.0%	845,772	0.9%
Hospital Devoll	26,621	0.5%	40,321	0.4%	48,440	0.4%	28,314	0.2%	26,195	0.3%	29,865	0.3%	38,501	0.4%	28,776	0.3%	40,114	0.4%	307,147	0.3%
Hospital Delvinë	18,667	0.3%	23,851	0.2%	20,804	0.2%	25,873	0.2%	20,350	0.2%	19,911	0.2%	25,437	0.3%	23,096	0.2%	23,061	0.2%	201,049	0.2%
Hospital Bërnis	39,629	0.7%	62,527	0.6%	46,970	0.4%	52,447	0.4%	62,393	0.6%	50,330	0.4%	60,404	0.6%	45,449	0.4%	58,836	0.5%	478,984	0.5%
Hospital Berat	164,618	2.9%	327,014	2.9%	337,121	2.9%	430,644	3.6%	226,663	2.2%	183,343	1.5%	534,461	5.6%	238,387	2.3%	229,471	2.0%	2,671,724	2.9%
Total Hospitals	5,592,717		11,174,696		11,592,256		11,860,998		10,310,561		11,915,655		9,517,670		10,203,507		11,239,540		93,407,600	

Source: Tiesazny, MoFE

Referencat

- VKM nr.241, datë. 21.3.2020 “Për miratimin e kontratës me objekt” Blerja e materialeve për mbrojtje personale për COVID-19 “, Blerja e barnave kundër COVID-19, e ndarë në 10 pjesë (një ilaç një pjesë)”, me një vlerë prej 346.105.800 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM Nr. 272, datë 3.4.2020, kontrata me objekt pjesa 1 “Blerja e completeve për laboratorin mikrobiologjik për zbatimin e RT-PCR të përshtatshme për t’u përdorur për pajisjet ekzistuese së ndërmarrjes Bioneer ose ekuivalente” për QSUT, me një vlerë prej 10,200,000 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM Nr. 273, datë 3.4.2020, kontratë me objekt pjesa 2 “Trajtimi dhe asgjësimi i mbetjeve që rezultojnë nga shërbimet ku pacientët marrin trajtim ndaj COVID-19 për QSUT”, me një vlerë prej 3.551.040 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM Nr. 274, datë 3.4.2020, kontratë me objekt “Furnizimi i vendosjes së aspirimit me dy modalitete për të rriturit dhe mosha pediatrike për COVID-19”, me një vlerë prej 90,072,000 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM Nr. 313, datë 18.4.2020 “Për blerje omeprazol 40 mg flavial flacon”, me një vlerë prej 9,666,250 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM Nr. 314, datë 18.4.2020 “Për blerjen e oseltamivir (tamiflu) tabletë 75 mg”, me një vlerë prej 885,000 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM nr.315, datë. 18.4.2020 “Për të blerë barna beclomethasone + salbutamol 80 mcg + 1600 mcg shishkë”, me një vlerë prej 513,000 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM nr.316, datë. 18.4.2020 “Për blerjen e pajisjeve dhe materialeve të konsumit për biologjinë molekulare për ISHP”, me një vlerë prej 26,070,000 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM nr.317, datë. 18.4.2020 “Për blerjen e materialeve të konsumit laboratorik për ISHP”, me një vlerë prej 3,798.720 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM Nr. 318, datë 18.4.2020 “Për blerjen e tabletave kapsulë ribavirin 200 mg”, me një vlerë prej 10,700 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM nr.320, datë 18.4.2020 “Për blerjen e barnave propofol 10 mg/ml - 50 ml shishkë”, me një vlerë prej 359,766 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM Nr. 321, datë. 18.4.2020 “Për furnizimin e produkteve prej letre të tipit tryezë letre me rul dhe letër higjienike, për pacientët me covid-19 dhe personelin mjekësor në QSUT”, me një vlerë prej 2,134,800 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM nr.322, datë. 18.4.2020 “Për blerjen e pajisjeve për laboratorin mikrobiologjik për diagnozën serologjike”, me një vlerë prej 4,214,400 lekë (përfshirë TVSH-në).
- VKM nr.323, datë. 18.4.2020 “Për zhvendosjen e sistemit të dializës nga pediatria e specialiteteve në ndërtesën e spitalit infektiv”, me një vlerë prej 1.020.000 lekë (përfshirë TVSH-në).

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Enlargement_countries_-_health_statistics

https://gateway.euro.who.int/en/indicators/hfa_566-6711-total-health-expenditure-as-of-gdp/

<https://www.worldbank.org/en/region/eca/publication/western-balkans-regular-economic-report>

<http://documents1.worldbank.org/curated/en/301261588088338100/pdf/The-Economic-and-Social-Impact-of-COVID-19-Setting-the-Stage.pdf>

<http://www.financa.gov.al/transparenca-e-donacioneve/>

<https://financa.gov.al/raporte-per-covid-19/>

<https://financa.gov.al/masae-e-marra/>

<https://abcnews.al/tenderat-sekret-ne-kohe-pandemie-ne-shqiperi-voa-ja-rreziku-qe-paralajmeron-greco/>

<https://www.reporter.al/shqetesim-ne-shqiperi-mbi-me-tenderet-sekret-per-covid-19/>

<http://www.financa.gov.al/pagesat-e-kryera-2020/>

http://www.instat.gov.al/media/6850/population-on-1-january-2020____.pdf

<https://www.ghsindex.org/>

<https://seenews.com/news/albanias-economy-to-shrink-75-in-2020-imf-715315>

<https://seenews.com/news/albanias-gdp-to-shrink-84-in-2020-expand-5-in-2021-world-bank-716420>

<https://seenews.com/news/ebrd-affirms-albanias-2020-gdp-fall-fcast-at-9-cuts-2021-growth-projection-715721>

**Western Balkans
Democracy Initiative**

**Westminster Foundation for
Democracy (WFD)**

www.wfd.org/wbdi

